

Gadden

Medlemstidning för Sveriges biodlingsföretagare Nummer 6, 2020

PRIS TILL RÖKT BIRGITTA

Sex röster om slungutrustning

UPPMÄRKSAMMAD

**Ebba –vägrenarnas
beskyddare**

GASTRONOMI

Fritt fram att äta drönare

**Skördeenkäten
redovisas**

Biodlingsföretagarna

Hej! Är du ny biodlare? Vi vill gärna köpa din honung.

Vi utökar vår satsning på svensk honung och söker efter nya leverantörer. Om du är ny biodlare eller vill utöka din befintliga biodling kan du få stöd och utvecklingshjälp av oss. Här är några av de saker vi erbjuder när du säljer din honung:

- Säker betalning inom 30 dagar
- Rådgivning och utbildning till dig som vill utöka din biodling
- Möjlighet till förskott för företag som nyinvesterar i sin verksamhet
- Fler fördelar hittar du på vår hemsida: <http://svenskabiprodukter.se/leverantor>

Richard Johansson
Verksamhetsansvarig
Svenska Biprodukter

Vi vill värna om den svenska honungsproduktionen och söker fler samarbetspartners bland företag och biodlarföreningar.

Är vårt erbjudande intressant?

Kontakta oss för ett samtal om hur vi kan arbeta tillsammans.

— Svenska —
Biprodukter

— Svensk —
Honungsförädling

0705-41 03 22

richard.johansson@svenskabiprodukter.se

En höst med många saker på gång...

ilken höst, antingen regn och stormbyar eller strålade sol från en klarblå himmel. Värmen som uteblev i juli har kommit med besked nu i

höst istället. Vädret varierar mer än ett riktigt aprilväder...

Nu har vi fått svar på enkäten om hur honungs-skörden ser ut i landet. Den redovisas i sin helhet på sidan 27. Verkligen roligt att så många svarade. Det gör att vi får en klar bild av hur det verkligen ser ut i landet. Det är också skönt att det inte ser lika illa som i södra delen av Europa.

Årsmötet 2021 kommer att ske digitalt den 13 februari. Vi kommer även att ha en liten del digital konferens under lördag eftermiddag. Mer information om detta kommer i nästa nummer av Gadden. Då ska det också vara klart vilken plattform och struktur vi kommer att använda. Skulle det vara så att läget förändrats och det blir tillåtet så kommer vi att anordna en fysisk konferens i sommar. Den kommer kanske inte att vara lika stor som tidigare år men vi ska försöka få ihop det med de medel vi har.

Nu har vi haft ett möte, styrelse och revisorer, där styrelsen presenterade årets arbete som för övrigt följer budget och vi har även pratat om hur vi arbetar vidare på samma spår. Styrelsen har också presenterat det delårsboksut vi gjorde per den sista september. Läget är som tidigare, allvarligt men stabilt. Vi behöver bli fler, så snälla ni, fortsatt hjälpa oss att "ragga" medlemmar.

Finns det någon medlem i föreningen som är riktigt webb-förankrad, som brinner för att föra ut budskap via sociala medier, som Facebook och Instagram. I så fall skulle vi vilja att du hjälpte oss och var med i det vi kallar för kommunikationsråd. I kommunikationsrådet diskuterar vi olika typer av spridning av information och vad som ska spridas och när. Vi diskuterar också vad som ska publiceras i Gadden, på olika sociala media, i medlemsutskick osv. osv. I kommunikationsrådet ingår

sedan tidigare vår kommunikatör, två styrelsemedlemmar och ansvarig utgivare av Gadden. Hör gärna av dig till mig om du känner att du passar in på beskrivningen och vill vara delaktig i vårt publiceringsarbete.

Valberedningen jobbar också på att få fram kandidater till styrelsen. Vill du, eller någon annan medlem du känner, vara del i vår styrelse så hör av dig till Yngve Kihlberg, yngve@agrobi.se. Vill du vara delaktig och hjälpa till med arbetet men inte vara en del i styrelsen så hör av dig till mig, det finns plats för fler som vill jobba med föreningsarbetet även utanför styrelsen.

Den utbildning som vi annonserade ut i förra Gadden om att skörda biprodukter har nu genomförts. Detta var en webutbildning som utgick från plattformen Zoom. Vi har fått många positiva kommentarer om att hålla utbildning på detta sätt. Så här fungerade det utmärkt att ta del av Dr. Stefan Stangaci's omfattande material och kunskap.

Vi har även i samband med kursen fått frågor om flera utbildningar och eventuellt om man kan ha erfarenhetsutbyte i detta forum nu när det är så svårt att träffas. En av anledningarna till att "Öppet hus" och "After skörd" varit så populära har ju varit just erfarenhetsutbytet under lite avslappnade former. Jag skulle uppskatta om ni, våra medlemmar, skriver till mig och talar om vad ni vill ha för utbildningar eller vilket erfarenhetsutbyte ni kan tänka er. Vi kommer också att se över om vi kan "prenumerera" på någon plattform för digitala möten för att underlätta kontakterna mellan oss alla.

Helena Ring Johansson
ordförande

Varmt välkommen till
Gadden nr 6. 2020

04 NOTISER

06 NYHET

– Fritt fram att äta drönare

07 Propolisberedning och tinktur

– Livsmedelsverket svarar

09 PORTRÄTT

– från jordkällare till Konsumbutik

14 TEMA SLUNGUTRUSTNING

– från hjulslunga till slunglinje och mobilt på vägen

19 UTBLICK

– BeeConf, digitalt från Slovenien

20 INTERVJU

– Nu får Preben tid att jobba

22 SVENSKA BIN

– Lokalt och riktigt nära ökar i värde för konsumenter

24 UTBILDNING

– Online kurs med inlevelse

25 BIHÄLSA

27 MEDLEMSENKÄT

– hur gick det under biodlarsäsongen 2020?

29 VALBEREDNINGEN

– Vill du vara med och påverka?

30 BF:s medlemsförmåner och om Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Se utgivningsplan på sidan 31. Tips på innehåll kan mailas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Redaktör

Monika Swälas
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Helena Ring Johansson
helena@biodlingsforetagarna.se

Art director

Marie Backman

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög

Tidningen är Svanenmärkt.
Utförligare information på sidan 31.

Miljömärkt trycksak
3041 0196

Notiser

Hämt sen sist!

Digitala konferenser nästa år

Biodlingsföretagarnas årliga konferens ställs in eftersom pandemin fortfarande inte är över. I stället blir det ett digitalt årsmöte den 13 februari 2021 med föreläsningar.

Preliminärt ser programmet ut så här:

Ett digitalt årsmöte lördag 13:e feb 2021

kl.10.00–12.00. Föreläsningar kommer att sändas under eftermiddagen kl.13.00–ca 16.00, programmet förberedes för närvarande.

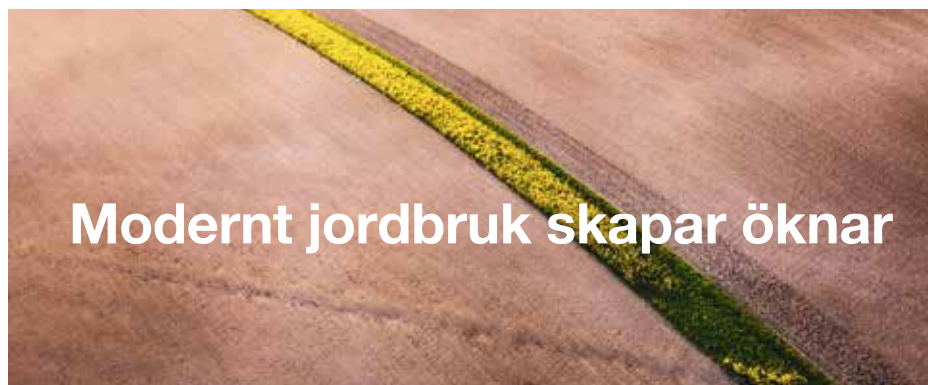
Men det är inte bara vi som tvingas avvaka våra fysiska möten under pandemin. Världens största biodlarkonferens, Apimondia har ändrat sin planering. Det som skulle varit en fysiskt konferens i september 2021 blir nu istället digital. Den 47:e fysiska konferensen skjuts på framtiden till augusti 2022.

Om Apimondia

Apimondia är en international organisation som arbetar inom biodelsektorn och arrangerar världens största biodlarkonferens vartannat år.

Organisationen hette tidigare "International Apiarist Congress Secretariat" och grundades 1895. Dess nuvarande form fastslogs vid "International Apicultural Congress" 1949 i Amsterdam.

Apimondia arbetar för att främja vetenskaplig, teknisk, ekologisk, social och ekonomisk biokulturell utveckling i alla länder och samarbete mellan biodlarföreningar, vetenskapliga organ och individer som är involverade i biodling över hela världen.

Varje år dör 25 miljoner bisamhällen. En viktig orsak är den moderna monokulturen i vårt jord- och skogsbruk. Det hävdar projektet The Swarm som tagit fram en teknik som ska rädda bina.

Industrijordbruken skapar gröna, gula och bruna öknar där insekter, fåglar och små djur inte kan leva skriver The Swarm i ett pressmeddelande. De menar att näringsbrist på grund av ensidigt pollen, brist på bostäder, föroreningar, kemisk behandling och förebyggande medicinering av bin skapar resistens hos parasiter, bakterier och virus. Dessutom sprids sjukdomar när bin transporteras för pollinering.

The Swarm har tagit fram en AI-teknik, BeeScanning som ska rädda bina. Nu vill de starta ett forskningscenter för att bredda användningen av AI.

Det är Europeiska Innovationsprogrammet, Jord-

bruksverket och Vinnova som har finansierat BeeScanning. BeeScanning har byggt världens största databas med bilder av bin som biodlare över hela världen tar med BeeScannings app. Den största marknaden är Sverige, USA och Tyskland.

Projektet The Swarm startar med en crowdfundingkampanj för att finansiera utvecklingen av ett forskningscenter som ska samarbeta med Örebro Universitetets AI-forskning. Fokus ska vara att förbättra markanvändningen för bin och andra pollinerare.

Fotnot: The Swarm är ett forskningscenter för framtidens jord- och skogsbruk med fokus på att förbättra markanvändningen för bin och andra pollinerare med hjälp av AI, Atrificell Intelligens).

EIP-Agri-fokusgrupp om bihälsa

I februari 2019 tillsattes en EIP*-AGRI fokusgrupp om bihälsa och hållbar biodling. Första mötet i gruppen, som hade en bred blandning av representanter för forskning, myndigheter och praktiska experter från hela EU, ägde rum i Sverige i maj 2019. Det andra av de två inplanerade mötena i gruppen ägde rum i Bologna i oktober 2019. Mellan mötena och efter det andra mötet har mindre arbetsgrupper inom fokusgruppen arbetat med frågeställningar kring faktorer som har betydelse för bihälsan. Nu finns slutrapporten från gruppens arbete klar, den identifierar de mest kritiska faktorerna för hållbar biodling med friska bisamhällen, och fokusgruppen ger tio konkreta förslag till lösningar. För att lyckas skapa förändring på en bredare front drar fokusgruppen slutsatsen att vi behöver involvera alla parter på landskapsnivå med beröring till frågan, säger Lotta Fabricius Kristiansen, som varit expertkoordinator för fokusgruppens arbete.

En sammanfattning av slutsatser och lösningsförslag finns i Nyhetsbrev EIP-AGRI, som publicerades på Landsbygdsnätverkets webbplats den 20 oktober, www.landsbygdsnätverket.se (sökväg På gång > Nyheter > Nyhetsbrev EIP-AGRI). // **Text:** Preben Kristiansen

Hela rapporten kan laddas ned från denna länk: <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/focus-groups> (Bee health and beekeeping)

*EIP, European Innovation Partnership – länk för mer information om EIP: <https://jordbruksverket.se/stod/innovation-och-forskning/genomfora-ett-innovationsprojekt-eip>

SM-silver för rökt honung

När Eldrimners SM i mathantverk avgjordes fick företaget Bigård Birgitta – med andelsbiodling och skogscafé i Älleback, Kalmar – silver i kategorin Innovativt mathantverk.

Produkten som Bigård Birgitta tävlade med, var en rökt hösthonung. Juryn beskrev den som *"En gyllengul honung med väl integrerad röksmak som med fördel kan ringlas över allt"*.

Idén kom efter att Peter Silkelock och Tessa Nordeman, som står bakom Bigård Birgitta, provsmakat honung i Guatemala där en viss blomma gav en rökig smak. Produktionen kom igång 2018 men det tog lite tid innan hon var nöjd med smaken.

Eldrimner har, via Länsstyrelsen i Jämtland, regeringens uppdrag att bedriva ett nationellt resurscentrum för mathantverk för att utveckla och bevara kunskap om mathantverk. Eldrimner håller kurser och arrangerar SM i Mathantverk varje år. www.eldrimner.com

VSH-projektets fjärde år

Projektet med VSH-bin har pågått i fyra år. I år har projektet försvärats av pandemin som gjort att möten och utbildningar, bland annat den årliga insemineringskursen, ställts in. Men också av att majoriteten av deltagarna är i riskgruppen och många är inte längre tillgängliga. De internationella kontakterna har begränsats till mejl.

Testerna har i stort sett ändå kunnat slutföras. Projektet har också gjort försök med BeeScanning-appen för detekte-ring av varroa. Ett försök som kommer att utökas nästa år.

Det sista projektåret ska hybridkorsningar placeras som drönargivare på några över för att se som deras resistens-egenskaper förs vidare.

Totalt har 616 603 kronor rekviderats till projektet. Beslut togs i början av sommaren att avstå 10 000 kronor som budgeterats för utbildning då genomförande inte var möjligt pga covid -19.

Hela projektredovisningen finns på www.vshbin.se.

Ebba Werner är Årets pollinatör

För fjärde året delar nätverket Pollinera Sverige ut utmärkelsen Årets pollinatör. I år gick hedaersbetygelsen till biologen Ebba Werner. Hon beskrivs som en entusiast och eldsjäl och juryn var enig om att hennes arbete med att sprida kunskap om blommande vägkanter är viktigt för att gynna våra pollinerare.

Foto: Anders Andersson

2017 kom rapporterna om stora insektsföruster i norra Europa. Ebba reagerade.

– Jag kände att det här är ju en riktig katastrof för pollinatörerna och jag insåg att också fåglarna som äter insekterna skulle drabbas. Nu måste ju hela Sverige stanna upp! Tänk jag. Men det gjorde det ju inte, säger hon i ett pressmeddelande från Svenska Bin.

Ebba Werner har i många år varit engagerad i olika miljöorganisationer. Hon visste att det är en lång väg att gå för att få tillbaka småskaliga jordbruk och skogsbruk och att ängs- och naturbetesmarker är på väg att försvinna. Av den ängsmark som fanns för hundra år sedan finns bara en procent kvar.

Men vägkanter måste man ju ändå skötas och då kan man ju lika gärna göra det på ett bra sätt som gynnar mångfalden. Så jag tänkte, nu får jag försöka sätta igång en kampanj för hur det kan tas tillvara. – Jag skrev en motion till Naturskyddsföreningen, som först inte antogs. Men när jag envist drev saken vidare fick jag så småningom stort stöd,

bland annat när jag anordnade en konferens om vägkanter och biologisk mångfald. Då kände jag mig väldigt taggad måste jag säga, berättar hon vidare i pressmeddelandet.

Kommunerna och de enskilda vägararna står för de längsta sträckorna i Sverige Ebbas mål var att påverka skötseln av dem. Några manualer fanns inte för hur vägkanterna skulle skötas så Ebba utvecklade foldern Blomrika vägkanter, det finns en för norra Sverige och en för övriga landet.

Ska man gynna mångfalden är det viktigt att man tar bort invasiva växter som lupiner och högvuxna bestånd av hundkex och nässlor som trivs i övergödda miljöer. Man måste samla in klippet och därmed gynna de arter som trivs på magra marker. – Jag skulle önska att alla föreningar och instanser i landet nu samfällt gör något för att lyfta potentialen i att sköta vägkanterna på rätt sätt. Det är ju nästan så att folk har glömt hur det kan se ut när det blommar i vägkanterna, säger Ebba.

Jordbruksaktuellt om Fristad

Tidningen Jordbruksaktuellt har uppmärksammat den nya utbildningen till yrkesbiodlare på Fristad Folkhögskola med en helsida. De konstaterar att intresset för biodling ökat markant. Richard Johansson berättar om den ettåriga distansutbildningen som startar i början av 2021 och är den enda i sitt slag i Sverige.

Lästips! Visste du att tidningen Jordbruksaktuellt delas ut gratis till alla Sveriges lantbruk. Upplagan är cirka 68 000 exemplar och tidningen trycks i 16 lokala upplagor. Första numret av Jordbruksaktuellt kom ut redan 6/10 1962. Du kan läsa tidningen digitalt på deras hemsida www.ja.se

Lawar nyawan, balinesisk sallad på bilarver

INGREDIENSER

1,5 dl förvällda larver av drönarbi
200 g finstrimlad vitkål, grön papaya eller fast
blek squash/pumpa
2-4 msk bumbu kele, balinesisk kryddpasta
3-4 msk kokosdressing1 lime
2 heta röda chilifrukt, hackade
3 msk rostad lök
Olja till stekning
Salt efter smak

Kokosdressing

2 dl kokosmjölk
2 limeblad
1 stjälk citrongräs
1 tsk palmsöcker eller ljust råsocker

Se beskrivningen hur du lager i bloggen
feeders.se. Bilden och recept är lånat med
tillåtelse från Mia Peterson.

Fritt fram att äta drönare till lunch

Under en övergångsperiod blir det tillåtet att sälja vissa insekter som livsmedel. Insekter som mat har varit högaktuellt flera gånger tidigare. Frågan är om mataktörerna törs nappa den här gången.

Text: Moniqa Swälas

Det har varit tillåtet med insekter som livsmedel i bland annat Danmark, Finland och Nederländerna tidigare och nu blir det alltså tillåtet i Sverige, åtminstone under en övergångsperiod. Livsmedelsverket varnar dock för att insekter kan innehålla sjukdomsframkallande bakterier, tungmetaller och andra giftiga ämnen. De varnar också för att vissa insekter som till exempel mjölmask och syrsor, kan vara allergiframkallande, speciellt hos skalldjursallergiker.

– Vi ska komma ihåg att de här livsmedlen fortfarande inte bedömts som säkra av EU-kommissionen, utan att de väntar på ett godkännande. Det är därför viktigt att företagen tar sitt ansvar för att se till att konsumenterna får säkra livsmedel som inte är hälsofarliga på något sätt, säger Astrid Walles Granberg, rådgivare på Livsmedelsverket, i ett pressmeddelande.

Maria Zander, journalist och innehållsansvarig på AGFO, Lantmännen har uppmärksammat Livsmedelsverkets beslut. Hon skriver bland annat att AFGOs grundare, Frida Jonson, förra året spådde att 2019 kunde bli ett historiskt insektsår. Ansökningar för flera olika insektsarter väntade på behandling av EU-kommissionen men det drog ut på tiden. I sin artikel skriver hon också om journalisten och insektsförespråkaren, Anders Engström, som driver bloggen Bugburger. Han tycker att Livsmedelsverkets beslut är glädjande men risken är att beslutet kommer för sent. Många aktörer har varit på gång att sälja insektsmat men har fått backa.

Franska insektsbolaget Ynsect har långt gångna

planer på världens största insektsodling. Livsmedelsverkets beslut måste gagna även dem.

Än så länge är det oklart vilket regelverk som ska gälla i framtiden och hur länge det dröjer.

– Aktörerna står redo. Frågan är bara om de konsument som tidigt var på hugget också ligger i startgroparna eller om intresset hunnit avta vid det här laget? Skriver Maria Zander.

AGFO

www.agfo.se

AGFO (står för Agriculture/Food) är ett kunskaps- och mediebolag med fokus på framtidens mat som ingår i LRFs media-koncern. Här kan du följa med vad som händer med morgondagens hållbara matsystem och om jordbruk, forskning, produktion och handel i ett matsystem i omvälvning.

Bug Burger

www.bugburger.se

Bloggen Bug Burger undersöker ämnet "insekter som föda" ur en mängd vinklar och leker med tanken på att på allvar starta ett hamburgerhak med namnet "Bug Burger" där köttet kommer från insekter. Den stora frågan är: När? När finns regelverk som gör det möjligt? När finns det en marknad? När tycker folk att det är okej att äta insekter?

Lindhagens

- Allt för biodling -
Från nybörjare till yrkesbiodlare
Välkomna till vår butik i Skåne!

Vi köper din honung & ditt vax!
AB Lindhagens Bigårdar, Norra Grönby, Anderslöv
Hemsida: www.lindhagen.se Telefon: 0410-280 95

Propolisberedning och tinktur

Det är inte alltid lätt att hantera honung och dess biprodukter. Det finns lagar och regler att följa som inte alltid är solklara. Då och då dyker det upp frågeställningar om vad man får och inte får göra. Helena Ring Johansson från Biodlingsföretagarna frågade Livsmedelsverket om propolistinktur, följ den aktuella tråden här.

Svar 4 nov:

Hej Helena

Beredning och bearbetning av propolis och inblandning i honung är moment som ligger utanför primärproduktionen. Det innebär att du måste låta registrera din anläggning hos kommunen om du producerar denna typ av produkter. För märkning av honungsprodukter så hittar du en vägledning för detta här. Vad gäller kontroller av rening och kvalitet på propolis finns det inga riktlinjer i lagstiftningen för detta. I allmänhet ska biprodukter vara fria från föroreningar som kan komma med i samband med utvinning av biprodukten som t.ex. vaxrester, insektdelar, trä, m.m.

Mvh
Pontus

Svar 9 nov:

Hej

Ja, det är tillåtet att göra olika slags honungsprodukter där propolis ingår.

Mvh
Pontus

Fråga 11 nov:

Hej Pontus!

Jag skulle vilja sammanfatta vår konversation och publicera den för våra medlemmar i vår tidning Gadden och undrar om du kan godkänna den sammanfattning jag gjort nedan.

En av de frågor jag fått av en medlem är om vi själva får göra propolistinktur och blanda i honung. Frågan ställdes till livsmedelsverket enligt följande.

"Får man som Biodlare göra sin egen propolistinktur och sedan blanda den i honung för försäljning".

Svaret var att Ja, så länge man registrerar sin anläggning för den typen av produkter och märker sin produkt på rätt sätt så får man göra olika honungsprodukter där propolis ingår.

Är detta en formulering du kan godkänna?

Med vänlig hälsning,
Helena

Svar 11 nov:

Hej Helena

Svaret kan riskera att leda till förvirringen utifrån att du utgår från en biodlare som normalt är primärproducenter som då endast vid honungsmängder över 500 kg/år behöver vara registrerad av länsstyrelsen. Så fort man producerar produkter som inte omfattas av primärproduktionen ska verksamheten också låta registrera sig hos kommunen. Om alla är införstådda med detta så kan du ha kvar formuleringen annars bör du förtydliga i en riktning enligt ovan.

Mvh
Pontus

Fråga 11 nov:

Då gör jag ett nytt försök...

En av de frågor jag fått av en medlem är om vi själva får göra propolistinktur och blanda i honung. Frågan ställdes till livsmedelsverket enligt följande.

"Får man som Biodlare göra sin egen propolistinktur och sedan blanda den i honung för försäljning".

Svaret var att Ja, har du en anläggning registrerad för primärproduktion hos länsstyrelsen (vid produktion över 500 kg) och för produkter som ej ryms inom primärproduktionen, registrerad hos kommunen, och sedan märker dina produkt på rätt sätt så får man göra olika honungsprodukter där propolis ingår.

Tror du detta är tydligt nog?

MVH
Helena

Svar 11 nov:

Ok

Mvh
Pontus

Elitdrottningar med stamtavla & Bruksdrottningar

"Kan inte låta bli att skriva dig en rad om mina fantastiska bi du levererade! Jag vill ha en drottning från samma linje som den gamla för bättre finns inte!!" *Chirac Gladys - Håkan*

- Nya gener till din biodling.
- Lönsamma bruksdrottningar.
- Dokumenterade elitdrottning för egen produktion från oss.

Boka idag. Håkan
Mer info www.osterienhonung.se

Följ oss på Facebook
Osterienhonung

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

Klippanvägen 905 | 266 94 Munka-Ljungby

AVTÄCKNINGSMASKIN MED KEDJEMATARE

Komplett avtäckningsmaskin med kedjematare, är i stort sett tillverkad helt i rostfritt stål. Maskinen tillverkas efter önskat rammått. Maskinen avtäcker ca. 6 ramar / minut, kan variera lite beroende på ramformat. Maskinen är bäst lämpad för hoffmann ramar.

- Cirkulerande vatten, uppvärmning
- Strömförsörjning 230v
- Motor 0,2kW
- Längd: 1566 mm
- Bredd: 555 mm
- Höjd: 858 mm
- Vikt: 105 kg

Pris: 27.100 :-

Priset är exkl. moms och frakt.

HONUNGSLOSSARE

Maskinen hjälper biodlaren med att få loss honungen från ramarna. Plastnålar trycks in i cellerna och gör så att honungen släpper lättare från cellerna. Ramen flyttas fram efter hand man trycker ner handtaget. Honungslossaren är tillverkad för att passa alla kända ramformat.

Den är i stort sett tillverkad helt i rostfritt stål

VAXSEPARATOR

Vaxseparatorn separerar vax och honung genom centrifugalkraften, maskinen har lätt utåtlutande rännor där honungen transporteras och tappas sedan ut nästan 1 meter från golvet. Vaxseparator när tillverkad av rostfritt stål.

- Diameter 900 mm
- Strömförsörjning 230 v
- Motor 0,55 kW
- Längd: 1320 mm
- Bredd: 1000 mm
- Höjd: 1360 mm
- Vikt: 90 kg

Priserna gäller till 2020-12-31

Bytte upp sig från jordkällare till Konsumbutik

När Maria Mossberg, Sjöfallets honung, utbildade sig till biodlare fick hon veta att det brukar ta tre år innan en biodling lönar sig. Hon startade företaget 2016 men i år är första året hon kunnat ta ut regelbunden lön. Men så har hon också bytt upp sig rejält när det kommer till honungshanteringen.

Text och foto: Moniqa Swålas

Maria tar emot på trappan till Grytgöls gamla Konsumbutik. Butiken är som en godisbutik för honungsälskare. Här finns burkar med sort-honung, smaksatt honung, honungssenap, vax, honungskakor och en hel del annat. Allt vackert belyst och inramat.

– Det här har jag för byns barn, säger Maria och gläntar på dörren till ett gammalt blomligt skåp.

Därinne ligger lördagsgodisen och väntar på helgen. Någon kiosk eller annan godisbutik finns inte i östgötska Grytgöl så Marias honungsbutik har blivit ett populärt ställe för sötsugna.

Lättskött i slungrummet

Precis vid ytterdörren finns en fönsterglugg. Bakom den står rostfria kärl på rad. Det är de som är anledningen till Gaddens besök. Tapprummet och de övriga delarna av honungslandet är nytt och annorlunda.

– Vi köpte huset för ungefär ett år sedan. Det var Konsumbutik till mitten av 90-talet. Sen hade Grytgöl IK det som kansli i flera år.

För Maria var köpet perfekt. Hon har både musteri och honung och här får allt plats. Tidigare har hon slungat honungen och mustat äpplena

hemma i garaget (omgjort till slungrum) och känkat kärlen in i huset för att diskas. Kylrummet var en jordkällare. Det var visserligen godkänt för produktion av livsmedel men arbetskrävande och tungt. Annat är det i Konsumbutiken.

Maria visar runt i alla rummen. På baksidan finns en lastkaj dit hon kan köra fram och ställa av lådorna på egentillverkade rullplattor. Dem kan hon enkelt kicka iväg till ett förrum.

– Jag stänger dörrarna på båda sidor och under natten dras bina till fönstret. Dagen efter öppnar jag fönstret och utanför har jag en kupa dit bina flyger, berättar Maria.

En natt i förrummet så är det nästan bifritt bland lådorna.

Maria fortsätter in i slungrummet. Där har hon ett avtäckningsbord, en 12-ramars slunga från Konigin.se, en vaxseparator hon köpt från en uppfinnare och en mjölkttank. Till mjölkttanken har hon sågat till en skiva med två hål som passar perfekt för silarna.

– Sedan får det stå så över natten så vaxet flyter upp.

Honungen passerar från det ena kärlet till det andra. Vaxseparatorn gör jobbet. Maria byter bara kärl när det är fullt och behöver inte lyfta.

Mjölkttanken kör hon in i tapprummet med en handstaplare, pumpar upp tanken och kopplar till en slang till tappmaskinen.

– Det får inte vara krångligt för jag kan inte meka.

Bra flöde i lokalen

Både diskrum och kylrum ligger intill men kylrummet är inte riktigt klart än även om det håller

kylan bra den här årstiden.

– Det ska helst vara 14 grader och nuvarande rum blir för varmt på sommaren för förvaring så jag ska skaffa en kylanläggning.

Allt har ett bra flöde och Maria är supernöjd med sin lokal.

– Titta! Jag har till och med ett städrum. Sjänt fick jag släpa förr. Det hade inte kunnat bli bättre. Jag har till och med betonggolv.

Just golvet var det faktiskt lite krångel med. Byggherren missade att golvet skulle luta mot golvbrunnen och inte ifrån. Men trots påtryckningar har Maria inte lyckats få rätt.

– Jag får raka ner vattnet i golvbrunnen.

Förutom den fadäsen så har allt rullat smärtfritt. Maria har fått ansöka om bygglöv för ändrad verksamhet och det ställdes krav på handikapptillgänglighet till butiken men en ramp fanns redan. Annars var det inga krångligheter att få alla tillstånd från kommunen.

Det hade räckt med tillstånd från länsstyrelsen om jag inte haft smaksatt honung men det var inga konstigheter. Bara man kan visa att man har rätt tänk och städar av innan man tappar efter slungningen.

Lite andra regler gäller för musteriet.

Maria var data- och elektroingenjör tidigare men gick in i väggen. Hon har alltid haft viljan att jobba med djur och att jobba praktiskt. När hon surfade runt såg hon en artikel om en kvinna som skulle leva på sin biodling så Maria läste på och blev helt uppsluktad.

– Maken tyckte vi skulle skaffa några bin. Hur svårt kan det vara, tyckte han, det är ju bara insekter!

Slungrummet är prydligt och funktionellt med avtäckare, slunga, vaxavskiljare och mjöltkank för den silade honungen.

Mellan lastkaj och slungrum finns ett utrymme där Maria förvarar lådorna över natten. Bina flyger gärna mot fönstret och på morgonen kan de vädras ut.

Maria har sin butik öppen på lördagar. Sommartid är det många turister som hittar till lilla Grytgöl.

Genom den lilla fönstergluggen kan besökarna få se när honungen tappas.

Tidigare fick Maria släpa allt som skulle diskas från garaget till huset. Nu har hon ett rejält diskrum.

I tapprummet tappas och etiketteras honungen.

Maria har en handstucker till hjälp.

Maria lyfter inte mer än absolut nödvändigt och har tillverkat rullplattor som passar perfekt för lådorna.

Maria skrattar hjärtligt. Nu vet både hon och maken bättre. Men det blev två kupor och när Maria hittade en film på Youtube om hur man gör tio samhällen av två började hon utöka.

– Jag gjorde som de sa i klippet och hade nybörjartur. Alla avläggare lyckades!

Utbildade sig

Hon förstod att det inte alltid var så enkelt och tyckte att hon behövde en utbildning. Hon sökte skola (formulering? Ansökte till Yrkehögskolan i biodling?) men ansökan kom in en dag för sent så hon fick vackert vänta ett helt år.

– Det var nog tur.

Hon fick lite distans till det hon håller på med och hann fundera lite.

– Jag är glad åt att jag bestämde mig tidigt för att jag ville satsa på det här. Jag har ¾ langstroth och frigolit. Varje gram har betydelse om man ska orka.

Hon råder den som vill börja satsa på biodling att ha en plan och köpa tillräckligt stort.

– Det som kostar mest är kuporna. Jag bygger inte själv. Man får nog välja var man vill lägga sin tid. Jag har hellre färre bikupor och tar till vara allt än många kupor och sälja honung på bulk. Jag vill möta mina kunder och säljer via Reko-ring, på marknader och (korrat) på lördagar i butiken.

Maria stortrivs med sitt yrkesval och sin nya lokal. Och det visar sig att cirkeln är sluten. Maria plockar fram en svartvit bild.

– Morfar var föreståndare för Konsumbutiken och han planterade äppelträden som står utanför och han hade några bikupor där, säger Maria och pekar ut genom fönstret. Jag visste inte det när jag köpte huset så det känns lite kul.

Tips från red följ @sjofallets

Vad har du för slungutrustning?

Varumärket? Tackar av med supergaffel över avtäckningsbord. Slungar med 12-ramars självvänder slunga från Königin.

Honung med vax rinner från slungan in i en karusellseparator från Arne Oroug som separerar det mesta av vaxet från honungen. Från separatorn finsilas honungen direkt ner i mjölkttankar. När honungen klarnat i tanken tappas den med tappmaskin från Nassenheider.

Varför har du valt denna lösning? Den är enkel men fyller mina behov med så lite som möjligt som kan krångla.

Hur stor är lokalen där du slungar?

Slungrum 19,4 m², förrum 5,6 m², tapprum med glaslager 18,7 m².

Kapacitet – hur mycket honung kan du

slunga i timmen eller per dag? Har dålig koll per timme/dag men 4 ton per säsong.

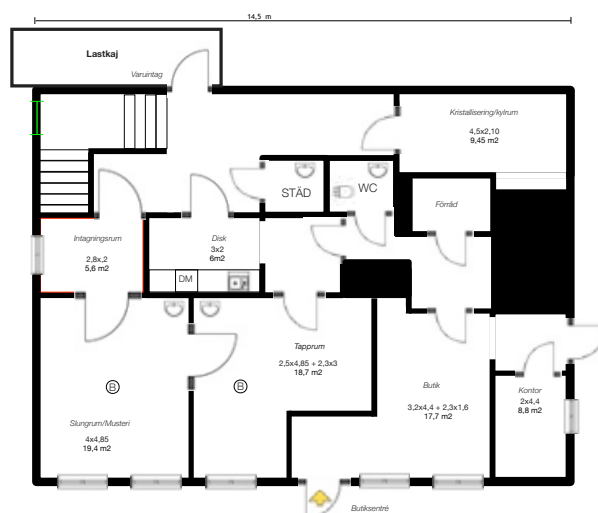
Hur använder du slungutrustningen, endast för egen produktion? Slungar året runt?

Köper in ytterligare honung? Erbjuder tjänst att slunga åt andra biodlare? Hyr ut utrustning och lokal till andra biodlare?

Endast för egen produktion. Slungar minst 4 ggr/säsong. När honungssäsongen är över används lokalen till äppelmusteri.

Vad har du investerat i slungutrustningen?

Avtäckningsbord 3,200 kr, slunga 11,400 kr, karusellseparator 30000 kr, mjölkttankar 3 st 7,500 kr (+lite kopplingar mm), tappmaskin 21,900 kr. Priser ex moms.

Kommentar övrigt:

Tankarna står på plastpallar och flyttas runt med palldragare och vid tappning höjs de upp med handstaplare och kopplas till tappmaskinen. Skattlådorna körs runt på egenbyggda trallor.

Besök vår hemsida, där hittar du hela vårt sortiment
Biredskapscentralen.se

Beställ era produkter i god tid!

BIREDSKAPS CENTRALEN

INNOVATIVA OCH PRISVÄRDA BIREDSKAPS PRODUKTER AV MYCKET HÖG KVALITET

Om du har frågor, maila oss på
shop@biredskapscentralen.se
eller ring 0707-828 555

Om vi inte kan svara direkt,
ringer vi tillbaka under dagen.

SLUNGA

- Helautomatisk självvänderande slunga
- 5 olika program
- Kapacitet: 12 DB, LS, LR, LN ramar eller 24 av HLS, Dadant, LS ramar, dadant
- Robust rostfri slunga med dubbla korgar samt 2 st rostfria tappkranar

- Finns även med 6 eller 8 kassetter
- Tillverkas, anpassas till ditt ramformat

→ PRIS (driven uppifrån)	
12 kassetter	22,400 kr ex moms
8 kassetter	16,800 kr ex moms
6 Kassetter	13,200 kr ex moms

POLLENFODER

Denna produkt rekommenderas för att stimulera utfodring på våren – ger starka bisamhällen när säsongen börjar.

40 g pollen i varje förpackning.

→ PRIS 28 kr ex moms

ROSTFRI VAXSMÄLTARE

Drivs på el, ved eller gas (med en gasbrännare).
Kapacitet 17 ramar /omgång och passar alla ramformat.

→ PRIS 7,200 kr ex moms

VAXSEPARATOR

Kapacitet att separera ca 250 kg honung i timmen.
När du skaffar en vaxseparator behöver du inte honungspump, silar eller avtäckningsmaskin.

→ PRIS 26,400 kr ex moms

Paradise Honey

COMBINING NATURE & TECHNOLOGY

HONEY ROCKET SYSTEM

RW75 Honey Rocket
2490,00 € (moms 0%)

RW150 Honey Rocket
3790,00 € (moms 0%)

RW250 Honey Rocket
4490,00 € (moms 0%)

SLUNGLINJE

18 Ramar Slunglinje med SB Avtäckningsmaskin och RW75 Honey Rocket
17 100,00 € (moms 0%) Langstroth / Farrar

27 Ramar Slunglinje med S1B Pricker Avtäckningsmaskin och RW150 Honey Rocket
22 000,00 € (moms 0%) Langstroth / Farrar

54 Ramar Slunglinje med S1B Pricker Avtäckningsmaskin och RW250 Honey Rocket
25 000,00 € (moms 0%) Langstroth / Farrar

AVTÄCKNINGSLINJE

SB Avtäckningslinje med RW75 Honey Rocket
8 200,00 € (moms 0%) Langstroth / Farrar

S1B Pricker Avtäckningslinje with RW150 Honey Rocket
10 600,00 € (moms 0%) Langstroth / Farrar

S1B Pricker Avtäckningslinje med P100 Vaxskruv System
9 700,00 € (moms 0%) Langstroth / Farrar

S1B Pricker Avtäckningslinje with P200 Vaxskruv System
11 100,00 € (moms 0%) Langstroth / Farrar

VAXSKRUV SYSTEM

P100 Vaxskruv
2990,00 € (moms 0%)

P200 Vaxskruv
4390,00 € (moms 0%)

P350 Vaxskruv
4990,00 € (moms 0%)

Prices (VAT 0%) shipping costs are not included

All Machinery is made of Finnish Stainless Steel
All Paradise Honey Products are Patented

Paradise Honey LTD
Katajajarjunkatu 24, 45720 Kuusankoski, Finland
Tel: +358 400377441
www.paradisehoney.net / info@paradisehoney.fi

MADE IN FINLAND

→ Från liten hjulslunga via stor linje till mobil anläggning

En slunglinje kan se väldigt olika ut. Det finns nog en lösning för varje biodlare. Vilken utrustning som valts beror ofta på hur mycket honung som ska slungas men också på hur rummet är utformat. Gadden har frågat 6 biodlare om hur deras slungutrustning ser ut. Vi presenterar också en innovation.

Birgitta Andersson

0733-649 464 // biggea@hotmail.com

Ångdala Gård

Vad har du för slungutrustning?

Horisontalaxelslunga. 12-ramars Hjulslunga.

Varumärket? Vet ej. Köpt av Freddie Duwe, Honung från Södertörn.

Varför har du valt denna lösning?

Jag har ett litet slungrum och ville inte att slungan skulle ta så stor plats!

Hur stor är lokalen där du slungar? 3,2 x 2,80 m

Kapacitet – hur mycket honung kan du slunga i timmen eller per dag? Svårt att säga då det är avtäckningen som är flaskhalsen. Pratade med en man som hade samma lösning som jag och han räknade att han slungade 12 ramar i ca 10 min innan han avslutade för att fylla på med nya avtäckta ramar. Jag har aldrig uppnått den hastigheten själv men ca 4 slungomgångar i timmen skulle man kunna säga är ganska normalt för min del. Min hjulslunga är byggd för ⅓ langstroth.

Hur använder du slungutrustningen, endast för egen produktion? Slungar året runt? Köper in ytterligare honung? Jag använder endast slungan för eget bruk. Eftersom slungan inte är så stor så tar det sin lilla tid att få all honung slungad! Jag har många kunder som vill ha flytande honung och har tidigare slungat i omgångar året om. Men i år började honungen kristallisera sig redan i oktober, så i år var jag tvungen att slunga allt på hösten! Högsommar/blomsterhonung är eftertraktad i Skåne där raps är i överflöd. I år har jag köpt in högsommarhonung från annan biodlare.

Erbjuder tjänst att slunga åt andra biodlare?

Hyr ut utrustning och lokal till andra biodlare?

Nej

Vad har du investerat i slungutrustningen?

Hjulslunga, Nassenheider tappmaskin som jag använder som pump när jag slungar samt avtäckningsmaskin med ånguppvärmd kniv kostar tillsammans i dagspris ca 77000;- inkl moms. Men så mycket kostade det inte när jag köpte maskinerna.

Kommentar övrigt:

Jag investerade först i slungan, sen tappmaskinen och sist avtäckningsmaskinen som jag köpte av Bigården. Jag håller till i en arbetsbod som är ca 3* 8 m. I den andra delen av arbetsboden har jag tapptrum samt "vask" i form av ett badkar samt förvaring av kärl. Jag har 60-70 samhallen. Jag förvarar skattlådor i ytterligare en arbetsbod.

rådgivning eller reparation. När jag köpte den så köpte jag installationen också och det var bra använda pengar eftersom har aldrig haft problem med den under 7 år. Den andra anledningen var att jag inte behöver jobba extra med mitt avtäckningsvax. Det sköter avtäckningssystemet som separerar honungen från vaxet. Vaxet kommer rent i en spann medan honungen rinner i sumpen. Den tredje anledningen var att slunglinjen kunde konstrueras efter våra mått på lokalen och våra rammått. Den fjärde och sista var hur mycket honung kunde vi slunga.

Kapacitet – hur mycket honung kan du slunga i timmen eller per dag? Den har en cykeltid på 20 min och då kan man slunga 3 ggr i timme då blir det ca 200 kg i timmen och på 8 timmar 1600 kg. Dessutom är den min mans maskin...

Hur stor är lokalen där du slungar? Slungrummet är på ca 50 kvm och inlastningen och varmrummet är på ca 30kvm. Vi har 80 kvm bara för honungshantering och lokalerna är i ombyggda stallar som fanns redan på gården, då fick man anpassa sig efter det.

Just nu sköter jag och min man ca 500 bisamhällen med inriktning på pollinering, honungsproduktion till grossister och storskalig drottningodling

Monica Larsson

070 206 19 94 // monica@honungsgarden.com
Honungsgården på Bjäre

Vad har du för slungutrustning? Varumärke?

Varför har du valt denna lösning?

Slunglinjen som jag har valt för min biodling är en 64 ramars, helautomatisk, köpt från LP:s Biodling och det är en Swienty. Jag valde den i första hand för att jag om de skulle hända någonting med slungan så kunde jag alltid ringa någon för

Markus Lindroth

0410-28095 // info@lindhagen.se
AB Lindhagens Bigårdar

Vad har du för slungutrustning? Slunglinje med deboxer, sump, vaxpress och 60 ramars slunga.

Varumärket? Paradise honey

Varför har du valt denna lösning? Vill ha möjlighet att vara flexibel.

Hur stor är lokalen där du slungar? Se bild

Kapacitet - hur mycket honung kan du slunga i timmen eller per dag? 240–300 rammar/timme

Hur använder du slungutrustningen, endast för egen produktion? Ja. Slungar i samband med skörd, ca 2 max 3 gånger om året men plockar även en del från olika bigårdar under säsongen.

Slungar året runt? Nej

Köper in ytterligare honung? Ja

Erbjuder tjänst att slunga åt andra biodlare? Nej inte för tillfället

Hyr ut utrustning och lokal till andra biodlare? Nej

Kommentar övrigt: Investeringen gjordes för två år sedan, vi har gjort några modifieringar för att utveckla mobila slungan vidare och för att anpassa till våra behov och verksamhet.

Ingrid Evaldsson

0708-160427 // ingrid.evaldsson@gyllenebiet.se
Gyllene Biet

Vad har du för slungutrustning? Varumärket?

Rostfri vagn med låsbara hjul från Ikea + en avtäckningsbricka (kan flyttas runt lätt i en liten lokal). 24-ramars slunga och separator - Evrotom från Haris på Biredskapscentralen
Rostfritt kärl med finsil som används som honungen rinns igen till kärl/hinkar.
Nassenheider tappmaskin.

Varför har du valt denna lösning? Separator är en underbar maskin om man vill ha ett enkelt system utan en massa pumpar och sumpar hit och dit. Så lite teknik som möjligt.

Hur stor är lokalen där du slungar? Jag befinner mig "mellan" två lokaler. Från lilla honungsstuga på 12 kvm till honungshuset (ca 70kvm isolerat + 25 oisolerat samt loft) där plattan precis gjutits. Det känns fantastisk bra men samtidigt lite laskigt med tanke på investeringen. För att orka i det långa loppet så behöver man ha en fungerande lokal där lyften minimeras. I den nya lokalen kommer slungrummet fortfarande vara ganska litet eftersom detta rum inte används under större delen av året. Mellan slungrum och mottagningsrum kommer det finnas en större skjutdörr för att kunna utnyttja bägge rummen som ett vid behov.

Kapacitet – hur mycket honung kan du slunga i timmen eller per dag? Jag slungar bigårdsvis och försöker även få sorthonung och det drar ner effektiviteten. (Nu kommer B-G slita sitt hår men jag har inte räknat exakt på det.) Jag river ramarna, slungan tar 6-8 min och separatoren kan nog hantera 200kg per timme men det har inte logistiken i mitt lilla slungrum klarat av. Systemet är tänkt att hantera ca 3 ton per år.

annat rum, en klarningstank (där vaxet flyter upp fort) och därefter pumpas honungen ut till lastbryggan direkt till IBC-tank (Kollas???).

Hur stor är lokalen där du slungar? 10,5 kvm är slungrummet, diskrummet 6 kvm och klarningsrummet 10 kvm. Kylrum – var tidigare lager, används nu för skattlådeförvaring, tappar ej själv utan säljer endast bulk

Kapacitet – hur mycket honung kan du slunga i timmen eller per dag? Slungar ca 20 lådor i timmen det blir då ca 200 kg i timman om ramarna är fulla (format halv-norskt)

Vad har du investerat i slungutrustningen? Totalt ca 120 000 kr för all utrustning, varav slungan kostade 22 000 kr. Avtäckningsmaskinen och vaxskruven kostade ca 60 000 kr. Sumpen 20 000 kr och pumpar 2 st 15000 kr per styck och sen all övrig utrustning med bänkar kylanläggning med mera.

Kommentar övrigt: Det var ungefär 10 år sedan huset byggdes och investeringen gjordes. Under åren har utrustningen förfinats, bland annat har Staffan bytt ut från självvänderande 4 korgars till en radial insats som tar 20 rammar.

Ett tips från Staffan - man behöver inte byta ut hela slungan om man inte vill, du kan byta insats till radial i en slunga du redan har, beroende på varumärke givetvis.

Staffan Tegebäck

070 206 19 94 // staffan@tegeback.se
Mandolina AB

Vad har du för slungutrustning? Varumärket?

Paradise Honey, avtäckningsmaskin med vaxskruv. En 20-ramars radialslunga, kommer ej ihåg märket, har bytt motor på slungan för den gamla brann

Varför har du valt denna lösning? Har valt denna lösning för det är kompakt och effektivt på liten yta

Från avtäckningsmaskinen och slungan går honungen till en Thomas-pump med värme (inställd på 34 grader), därefter pumpas honungen till ett

Hur använder du slungutrustningen, endast för egen produktion? Slungar året runt? Köper in ytterligare honung? Erbjuder tjänst att slunga åt andra biodlare? Hyr ut utrustning och lokal till andra biodlare?

Jag slungar ofta och i mindre omgångar under säsong eftersom en stor del av honung säljs färsk via REKO och mindre butiker. I dagsläget köper jag inte in honung men jag borde egentligen köpa in raps till smaksättning då min honung ofta har för mycket smak för vissa smaksättningar. Jag vill ha koll på hela ledet så därför har det inte blivit av än.

Vad har du investerat i slungutrustningen?

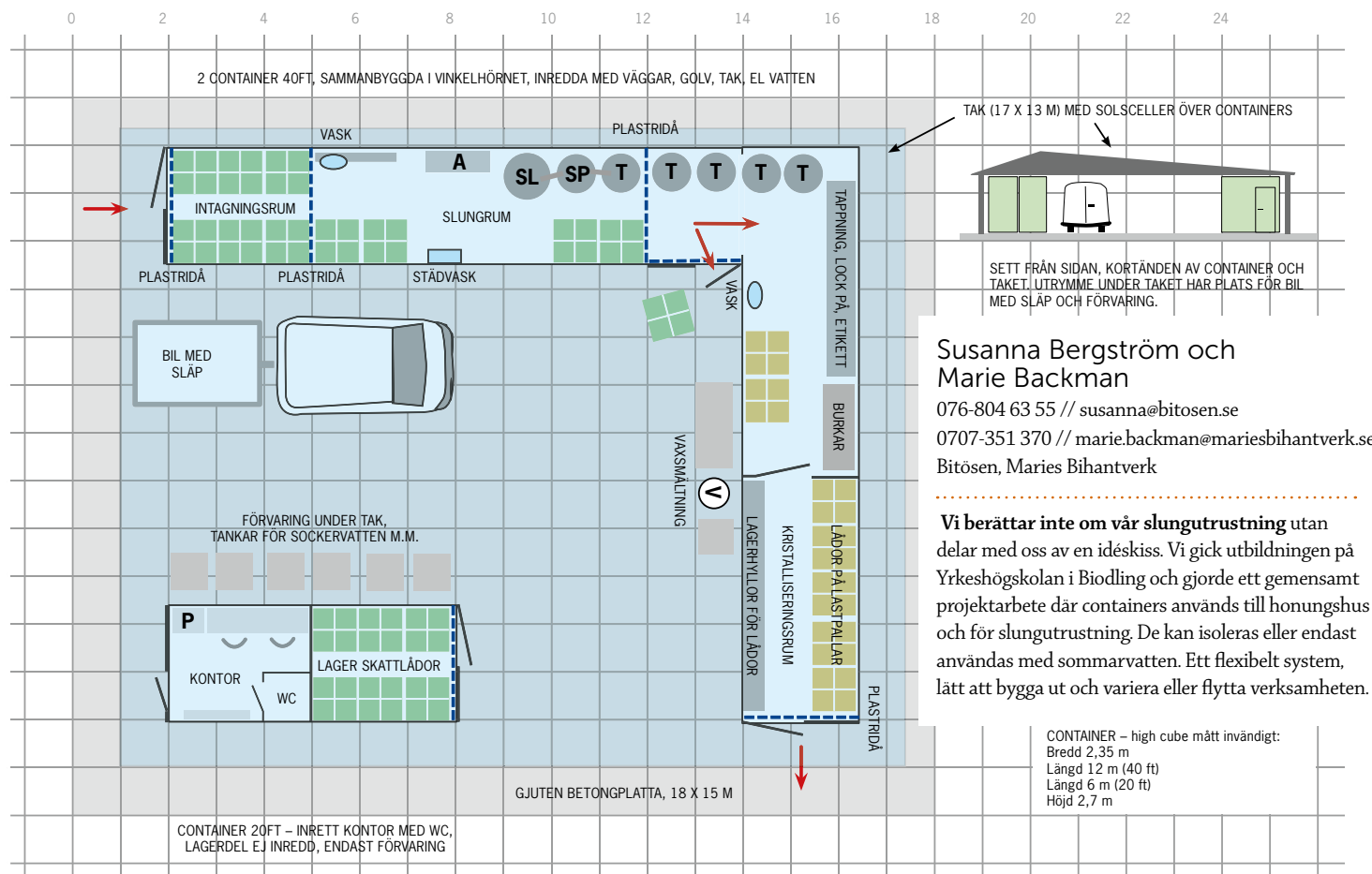
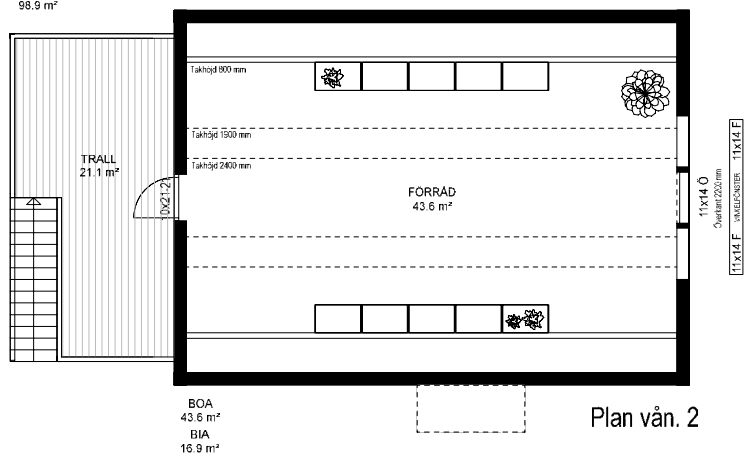
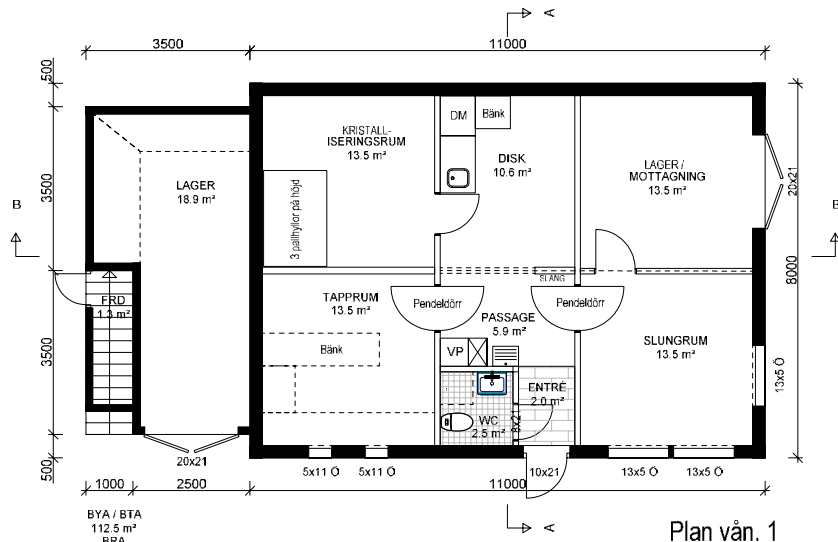
Ca 70 000–75 000 ex för tappmaskin, slunga, separator, vagn och diverse kår, avtäckningsbricka m.m.

Till vänster foto separator:

Lindhonung som rinner ut från separatorn ner i en ett kår med finsil och vidare till ett större kår.

Till höger ritning på honungshus:

Dörren mellan slungrum och lager/mottagning är felplicerad. Ska vara mer till höger och en större skjutdörr.

KONIGIN®

Vimmerby, Sverige tel. 073-335 20 32

**4 års garanti
på alla våra
maskiner!**

Slunga sj.vändande
Dadant / dubbla halvramar
6 korgar: 13 760:-
8 korgar: 16 720:-

Radialslunga
HLS/Farrar
40-ram: 13 200:-
66-ram: 19 600:-

Knivavtäckare semiautomat: 24800:-
Knivavtäckare helautomat: 38000:-
Vaxsmältare m. centrifugering: 12720:-

Alla priser ex moms. Se hemsida för mycket mer - vi har maskiner i alla storlekar!

Slungor-Slunglinje-Avtäckning-Kärl-Rörare-Pollenhantering-Vaxsmältning

www.skogenshonung.se/biredskap – biredskap@skogenshonung.se

Töreboda Vax

Hos oss kan du
välja cellstorlekar
4,9 5,1 och 5,3 mm
och drönarvax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och
kolliantal. Ska vi kassera några ramar efter
rensningen? Skriv "eldas" på kollit.

Max 20kg/kolli!

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller
thymolrester (t ex från Apiguard) i sitt vax.
Därför särbehandlar vi ditt vax om du skriver
ett intyg med namn, adress och tel nr
och märker dina kollin med
"SÄRBEHANDLAS".

Öppet: Mån-fre 9-16
Lunch: 12:30-13:30
Stängt: 22/12 -10/1

VAX KÖPES!

**Inlämning av
ramar och vax
1 okt - 31 mars**

Vaxet ursmält, ramen desinficerad

Vi har även FÖRENINGSPRIS på vaxhantering

Våra återförsäljare och depåer
hittar du på:
www.biredskapsfabriken.se

VAXKAKOR
Egen
tillverkning

**Tänk på att ta
vara på vaxet!**

KRAV-godkänt
renseri

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda

info@biredskapsfabriken.se

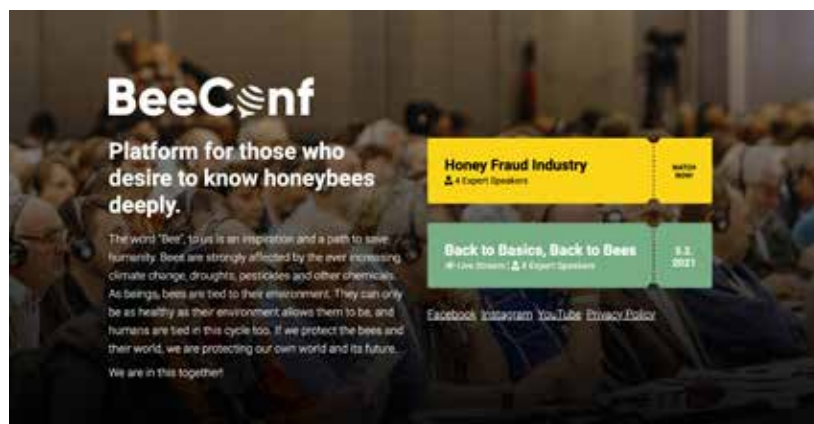
Sedan 1941

www.biredskapsfabriken.se

BeeConf Seminarium om honungsfusk

8 november anordnade Slovakiens biodlarorganisation under namnet BeeConf en digital konferens om honungsförfalskningar. Fyra prominenta talare från olika länder delade generöst med sig av sina respektive kompetenser: *Dr Jeff Pettis*, ordförande i Apimondia, *Etienne Bruneau* från EPBA och belgiska biodlarorganisationen, *Dr Juraj Majtan*, slovensk forskare samt Professor *Noberto Luis Garcia* från Argentina.

Text: Viktoria Bassani

På BeeConfs hemsida kan man se hela seminariet i efterhand <https://beeconf.com/>

Etienne Bruneau berättade om sitt besök i Kina där han blev varse hur nektar hämtas från kringvandrande biodlare för att sedan avfuktas – en praktik som enligt Etienne sker i stor skala.

Resultatet blir en produkt som saluförs som honung i Kina och som exporteras till ett pris av 2.50 EUR. Dock finns det även honung producerad av bina helt och hållet och som säljs i Kina för 10 EUR per kilo! Med andra ord, avsevärt bättre avsettningspris än vad biodlare inom EU får för sin honung. Enligt Etienne får EU:s biodlare inte längre sina kostnader täckta till följd av de fallande priserna på honung på världsmarknaden. Etienne

vill också göra oss uppmärksamma på att det förutom rena honungsförfalskningar även finns förvanskad honung, som kan vara omogen honung hämtad från bikuporna (som den i Kina), bin har matats med socker och honung som har blandats med sirap.

Dr Jutan Mantaj i Slovakien presenterade nya begrepp baserade på olika måtvärden för honung. Jutan och hans vetenskapliga team vill införa begreppen biologiskt aktiv honung respektive biologiskt inaktiv honung. En biologiskt aktiv honung har större antibakteriell potential och är mer lämplig för medicinskt bruk. Hårt processad honung

förlorar sin förmåga att producera väteperoxid, som är den viktigaste markören för honungsprovers potens i särkläkning. Dr Mantaj testade olika sorters honung och kom fram till att de som kom direkt från biodlare hade mycket mer antibakteriell potential än honung som salufördes som medicinsk honung. Deras Honey Laboratory testar honungsprover för förmågan att oskadliggöra en enda patogen, *Staphylococcus aureus*. Hans team vill erbjuda mätning av honungsprover för olika graders av antibakteriell aktivitet - brons-, silver- eller guld nivå.

EU's förhandlingar fortsätter

EU's förhandlingar om den framtida gemensamma jordbrukspolitiken, CAP*, fortsätter och beräknas vara klar i mars 2021. Det skriver *BeeLife European* i ett pressmeddelande.

Nästa CAP ska kunna komma att ha en betydande inverkan på miljön och pollinatörernas välbefinnande många år framöver men för att EU ska lyckas att uppnå en långsiktig hållbarhet kommer det att krävas en betydande förändring av politiken.

När varje land utarbetat en plan ska den presenteras för Commission for Evaluation and Approval.

*EU:s gemensamma jordbruks- och landsbygdpolitik, CAP (Common Agricultural Policy), förvaltas och finansieras genom EU:s budget. Läs mer om den på Svenska Jordbruksverkets eller EU:s hemsidor. <https://www.recap-h2020.eu/eu-budget-the-cap-beyond-2020/>

Preben kan allt om blommor och bin. Just den här boken är, som så många andra böcker, utgiven på det egna bokförlaget som han har tillsammans med hustrun Lotta.

Nu får Preben tid att jobba

Vid årsskiftet går Jordbruksverkets bihälso-konsulent, Preben Kristiansen, i pension. För Gaddens läsare är han kanske mest känd för sina artiklar om just bihälsa. Men han har fler strängar på sin lyra.

Text & bild: Moniqa Swälas

Han bor i en gammal skola och har sitt kontor, tillsammans med hustrun Lotta Fabricius Kristiansen, i en av de gamla skolsalarna. Vad kan vara mer passande för den före detta läraren som i 36 år sysslat med biodling, bihälsa och undervisning? Det är här han ska skriva den sista artikeln för Gadden som anställd av Jordbruksverket.

En given fråga är vad artikeln ska handla om. Vid Gaddens besök i Tjällmo i Östergötland är det två dagar kvar till manusstopp. Men Prebens skrattar bara och säger något om att den ska handla om en tillbakablick eller nåt sånt. Han har inte börjat skriva den men rutinerad som han är tar han det med ro. En text kommer det att bli.

Han bjuder på te med Lottas honung och utanför fönstret pickar en stor hackspett i sig av fågelmaten. Det känns lugnt och rofyllt, en kontrast till Prebens liv ska det visa sig.

Han kom till Sverige från danska Århus 1997 för att jobba åt Sveriges Biodlares Riksförbund som bisjukdomskonsulent. Jordbruksverket hade beviljat medel och tjänsten placerades hos SBR.

– Nackdelen med att vara anställd hos SBR var att man var knuten till en av biodlarorganisationerna samtidigt som jag skulle vara rådgivare för alla landets biodlare. Det var en svår balansgång. Varje ny

styrelse kom dessutom med nya direktiv.

2018 flyttades tjänsten till Jordbruksverket, JBV.

– Nackdelen med det är att man inte alltid får säga vad man vill, säger Preben och skrattar gott. Kontakten med biodlarna har blivit sämre bland annat på grund av att man uppfattas som en myndighetsperson.

Nu blir han snart sin egen och får både säga och göra som han vill.

Preben utbildade sig till lärare och jobbade på hög- och mellanstadieskolor i Århus som ung.

– Det var inte så roligt.

Han tog tjänstledigt och gick en del av en lantbruksutbildning. När en god vän till Preben behövde lärare till ett naturbruksgymnasium var det till Preben han vände sig. Preben blev biodlare 1984 och gick inte mindre än två nybörjarkurser i biodling.

Men han blev rastlös och reste runt i världen, Sydostasien, Japan där han stannade ett år, Nya Zeeland och Kanada, innan han återvände till naturbruksgymnasiet.

– Jag kontaktades av en bekant som var konsulent i Danmarks Biavlerforening. De behövde en person som ville arbeta med information om varroa, som hade kommit till Danmark några år tidigare.

1991 gick han en biodlarutbildning i Kanada där teori varvades med praktik.

– Jag hade praktik på en försöksstation och vi jobbade med bekämpning av trakékvalster.

1992 var han tillbaka i Danmark där han jobbade ytterligare två år som konsulten men i den vevan upptäckte norrmännen varroa i sina kupor. Preben åkte dit och bekämpade kvalstret. Några år senare var han tillbaka i Danmark men jobbade då en hel del även i Sverige, bland annat på SLU. Sen kom då tjänsten som konsulent och Preben var troligen rätt given för det jobbet.

– Konkurrenten var nog inte så stor.

36 år med biodling och bihälsa har det alltså blivit.

– Det är inte så himla mycket som förändrats genom åren.

Han pratar om myrsyra och mjölksyra och oxalsyran som kom för 20 år sedan. Men några revolutionerande nyheter handlar det inte om även om dropp och ånga med oxalsyran var nya metoder som utvecklades.

– Med mjölksyran fick man ta upp och spreja varje ram, säger Preben och visar med händerna. Det gick inte på hösten när det blev för kallt. Jag var med i projekt om att utveckla behandling med oxalsyra. Den var inte tillåten då men vi fick den utvärderad och godkänd i början av 2000.

Preben blir lite mörk i blicken.

– Det är bedrövligt att SBR och BF fokuserat så mycket på jordbrukares användning av bekämpningsmedel. De borde fokusera mer på problemen som varroan ger. Det är ett svek mot biodlarna att i första hand fokusera på växtskyddsmedel.

Preben skräder inte orden. Han tror inte vi någonsin kommer bli av med varroan men att vi kommer att kunna leva med kvalstret och att projekten med varroatåliga bin kommer att bli framgångsrika men det tar tid.

Preben får frågan igen om vad den sista artikeln han skriver som rådgivare på Jordbruksverket ska handla om. Men han duckar igen och glider smidigt undan.

– Många biodlare gör det komplicerat. Det är inte rocket science. Lyd de enkla råden – mat, behandling mot varroa, ha unga friska drottningar och stora starka samhällen inför invintringen.

Vi får helt enkelt vänta och se i detta nummer av Gadden vad han bestämde sig för att skriva om.

– Det som ändrats mest i jobbet är att biodlarkåren ändrats. Det är fler kvinnor nu och flera är yngre och bor i större städer. En annan stor skillnad mot tidigare är bruset av information på nätet. Det absolut roligaste har varit att vara ute hos biodlarna. Jag är lite ledsen att jag inte kunnat vara ute hos dem det här året.

Han känner en viss lättnad över att gå i pension. Nu kan han mer än tidigare välja det han tycker är roligt.

– Vi har 75 samhällen, eget företag med utbildning som jag och Lotta driver. Nu kommer jag ta över mycket från Lotta. Och så ger vi ut böcker.

Den senaste är Läkeväxter till vardags som kommer lagom till jul. Sysslolös kommer han definitivt inte att bli. Snarare kommer han få mer tid att jobba. Vi har alltså inte hört det sista från Preben än på länge.

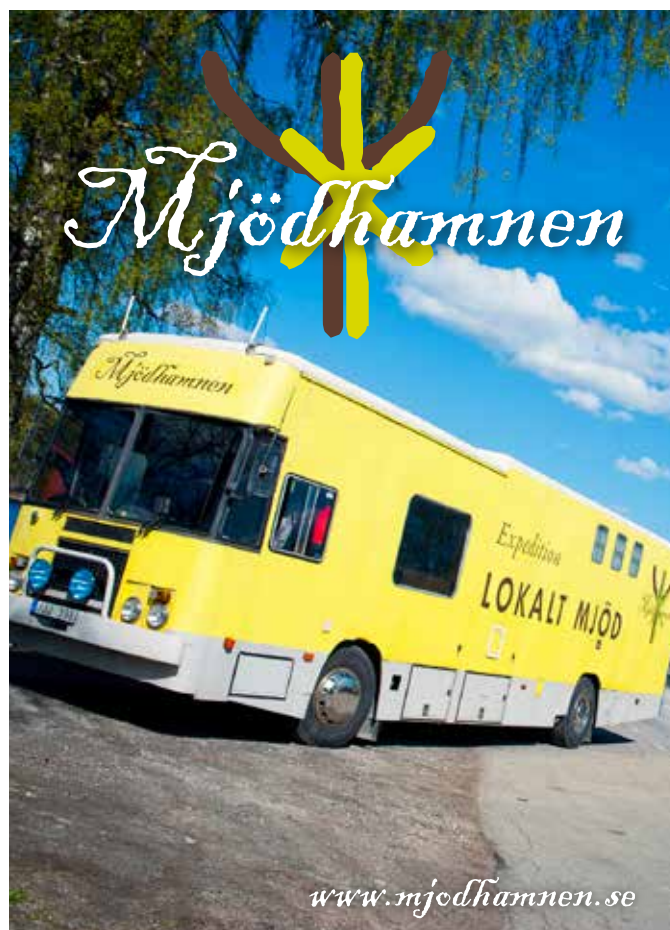

För fyra år sedan fick Preben den fina titeln Argonomie Hedersdoktor.

Vid årsskiftet vänder Preben Jordbruksverket ryggen och ägnar sig åt sin egen biodling, förlaget och åt att föreläsa.

Överallt i det gamla skolhuset som är Prebens och Lottas hem finns prylar som har med bina att göra. Stora boken om bin, en kupkniv på ett skåp och självklart glasunderlägg med bimotoiv.

Bigården Sverige AB

Bigården.se

Biredskap för biodlare med känsla för god kvalitet

Färdigtrådade kvalitetsramar med syrafast tråd. Tillverkade av lindträ.

Prisexempel:*

Langstroth 3/4 Hoff.	= 9.52kr/ram inklusive frakt
HLS = 8.72kr/ram	inklusive frakt
HLS Hoff.	= 8.96kr/ram inklusive frakt
Lågnormal = 9.04kr/ram	inklusive frakt
Lågnormal Hoff.	= 9.28kr/ram inklusive frakt

* Priserna justeras utifrån leveransadress och antal ramar som beställs. Prisexempel avser beställning av 2000st ramar till södra Skåne. Samtliga priser är exkl moms

Observera: Vi har stor efterfråga på våra ramar. För att undvika långa väntetider ber vi Er att lägga beställningar i god tid inför kommande säsong.

Mail: info@bigarden.se
Web: www.bigarden.se

Levererar till biodlarföreningar och yrkesbiodlare

Anne Eriklin som driver butiken Rot i Stockholm.

Maria Mossberg i gårdsbutiken i Grytjöl.

Katja Göller satsar på kakhonung från Småland.

Johan Swahn berättar om en upplevelseindustri med fokus på mat.

Svenska Bins workshop om honungsmarknaden del 1

Lokalt och riktigt nära ökar i värde för konsumenter

I sin spaning på den svenska honungsmarknaden pekar Anna Lind Lewin, kommunikationsansvarig på Svenska Bin, på hur det i idag finns ett ökande intresse för riktigt nära producenter.

Medan de stora butikskedjorna i Sverige inte riktigt hänger med trenden mot lokal mat, så profilerar sig medvetna butiker i storstäderna gärna storstäderna gärna genom att sälja honung från lokala biodlingar. De vill ha mer – och menar att det är brist på den typen av småskalig och närproducerad honung.

Ett exempel på detta är *Anne Eriklin* på butik Rot i Stockholm som berättar att de idag enbart säljer svenskproducerad honung.

– Våra medarbetare och kunder är nyfikna på kvalitet och ställer många frågor, då är det fantastiskt att ha direktkontakt med producenterna. Vi vill gärna ha ännu större variation och fler producenter! Biodlare får gärna skicka iväg för sortbestämning och pollenanalys så att vi kan berätta mer om honungen i butiken. Att veta var bina har varit skapar värde och kunskapen om ursprunget bidrar stort till smakupplevelsen. Anne tillägger:

– Det är verkligen ingen uppoffring för oss att bara sälja svensk honung – det är ett val som vi är stolta över och som våra kunder uppskattar.

Med samma övertygelse om ursprungets betydelse satsar biodlaren och hemvårdaren *Maria Mossberg* på egen gårdsbutik med produkter i Grytgöls gamla Konsumbutik.

– Jag satsar på en helhetsupplevelse och på att sälja till en lokal målgrupp. Med Sjöfallets Honung & Musteri har vi skapat en butik med kafé, honungsproduktion och mustning, en plats där man också ska kunna stanna upp och sitta på bänken och prata. Utanför huset ska jag ha en rabatt med biväxter och så småningom en visningskupa. Jag vill att det ska vara som ett litet kunskapscenter.

Biodlaren *Katja Göller* i Tumba har tidigt tagit till sig nya svenskers konsumtionsmönster av honungsprodukter och kommunicerar tätt med sina kunder.

– Jag har satsat på kakhonung i ask. På tre år har jag byggt upp en marknad och nått ut till en stor och trogen kundkrets med rötter i Mellanöstern.

Hon gillar att vara snabb och direkt i kommunikationen med sina kunder.

– När jag är i bigården gör jag en liten film och lägger upp, som visar mina varor, det funkade jättebra. Nu har jag också tagit fram en ny produkt vi kallar

Barnhonung. Den är slät och krämig och utvecklad i samarbete med mina pojkar som är 5 och 7 år.

En annan biodlare ser värdet av att möta kunderna och ge honungen en identitet är *Erik Heedman* i Luleå, som också är värd för några av Svenska Bins Coopkupa.

– Det är jättebra för oss biodlare med Coopkuporna. Vi får kontakt med kunder och kan föra ut kunskap om bina och honungen. Många vill veta hur bina mår. Butiksforestandarna här står på tå och väntar på nästa leverans. Jag försöker också hålla isär de olika bigårdarna för att visa på variationen. En del kunder blir rent lyriska när de får smaka.

Han berättar att lokalproducerat är högt värderat i hans nordliga trakter.

– Vi ska inte vara för rädda att höja priset! Vi ligger lågt i pris i Norden eftersom vi har stora grossister som säljer till butikerna. Därför är det viktigt att vi visar arbetet bakom honungsproduktionen. Då blir honungen helt plötsligt exklusiv. Man kanske tappar en av tio kunder men det kommer nya som blir fast, de som uppskattar kvalitet, menar han.

Trendanalytiker *Christina Cheng* på Sprillo pekar på värdet som honungen har genom binas pollineringsstjänster.

– Pollinatorer har ju varit på tapeten länge, de tyska rapporterna om massdöden väckte media. Här blir ju bin och honung en nyckelfråga. I Framtidsrapporten vi nyligen tagit fram för ICA är nyckelområdena: mångfalds jordbruk, svenskar

Erik Heedman, biodlare i norr med Coopkupon.

OVAN: Kocken Stefan Eriksson efterlyser mer fakta om honung, var kommer råvaran från?

Christina Cheng håller koll på trender om bin.
TILL HÖGER: Svensk honung i butiken Rot.

matloopar och växtbaserad mat.

Vi måste få ut dessa mål till livsmedelsbranschen och fortsätta skapa berättelser som driver betalningsvilja. Vi måste vara med och lansera ett jordbruk som gör att vi kan överleva. Och fråga kunderna: Vill ni vara med och betala?

En som menar att det finns stor utvecklingspotential i hur svenska honungsprodukter presenteras är sensoriker Johan Swahn från Taste Lab. Han poängterar att mat är idag en upplevelseindustri.

– Många producenter behöver bli bättre på att sälja smak. Går man in i en vanlig mataffär får man väldigt lite information om smakskillnader, med några få undantag som till exempel choklad och olja.

Även inom gastronomin finns ett sug att lära sig mer om honung. Kocken Stefan Eriksson som arbetar med projektet Exceptionell råvara och är råvaransvarig för Årets kock-tävlingen, uppmanar svenska biodlare att ta kontakt med krögare i sin närhet:

– Det jag verkligen saknar är mer information – i mitt jobb kan man inte få för mycket fakta. Idag förstår jag som köpare inte riktigt när honungen skördas och hur, eller vilka produkter jag kan få levererat. Där vill jag lära mig mer. Jag tror att biodlarna kan lära av vinproducenterna som alltid pratar plats, säsong och smak.

Sammanfattningsvis

- Fler vill vara lokal-lojala
- Platsen blir showroom för produkten
- Intresse för mångfald – säsong och plats
- Honungsskörd – hur och när?
- Intresse för råvarors ursprung och egenskaper ökar
- Coopkuporna som verktyg för kunskapsspridning
- Krogar och butiker vill kroka arm
- Våga ta betalt!

Program och presentationer från hela workshopen finns på svenskabin.se:

Honungsmarknaden i Danmark med Ivan Nielsen, DBF.

Honungsmarknaden i övriga Norden och Baltikum med Lotta Fabricius Kristiansen.

Honungsmarknaden i Sverige, nuläge. Lars Höglund, Landskapshonung, Göran Sundström, Bimäster, Richard Johansson, HF.

Honungens potential, hur ser framtiden ut? Viktoria Bassani.

Svenska Bins genomslag i media, med Anna Lind Lewin.

Analys av honung, E-sense (pdf)

Spaning marknad av Anna Lind Lewin för Svenska Bin (pdf)

Beställ broschyren i butiken

Den nya broschyren berättar om yrket att vara biodlare, att allt inte bara handlar om honung, om vilka produkter som kan sköras från bikupan samt att biodlingssektorn är en bransch som sysselsätter fler än bara biodlaren.

Broschyren beställs via formuläret på hemsidan: www.biodlingsforetagarna.se/butik.html

Använd broschyren och sprid ordet om hur det är att vara yrkesbiodlare i din marknadsföring, till exempel som information till samarbetspartners, press, myndigheter, organisationer och dina egna kunder.

Kostnader för den tryckta broschyren är till självkostnadspris exklusive frakt. Önskas ett större antal broschyrer och tryck med egen logotype på baksidan lämnas offert på begäran.

Broschyren kan laddas ned som PDF via hemsidan: <http://www.biodlingsforetagarna.se/butik.html>

Stefan Stangaciu visar propolis diffuser och ger tips om hur man kan skörda propolis.

Uses in the beehive

Är självrunnan eller pressad honung
bättre än slungad i apiterapisyfte?

Hur kan man mäta kvaliteten på propolis själv?

Stämmer det att bin samlar pollen från
växter som kan vara giftiga för människor?

Vilket är bästa sättet att torka pollen?

Bibrödet i kupan som legat hela vintern,
har det samma näringsvärde som när
man att skörda bibröd under sommaren
eller i slutet av sommaren?

Hur lång tid kan man lagra bibröd?

Online utbildning med inlevelse

Kursen genomfördes under två halvdagar i mitten av november och hette "Bästa sättet att skörda biprodukter – för medicinskt bruk (hälsokost), vitalitet och skönhet." Dr Stephan Stangaciu var föreläsare och delade mycket generöst med sig av ett omfattande material. Kursens innehåll fokuserade på biprodukter, hur de används i apiterapi men framför allt hur de skördas för att kunna användas av apiterapeuter i andra delar av världen. Med delvis ny lagstiftning så kan vi använda delar av detta i Sverige, exempelvis apilarnil*.

Utbildningen hölls online via verktyget Zoom och Fredrik Sjöberg från Biodlingsföretagarna skötte spakarna från sin hemort. Dr Stephan Stangaciu föreläste på engelska med Helena Ring Johansson från Biodlingsföretagarna som moderator och Marie Backman hanterade chatten och översatte frågor från deltagarna. I år har BF arrangerat två utbildningar online med mycket positiv respons från deltagarna.

Vid utvärdering efter kurserna har flera av deltagarna efterlyst fler utbildningar med olika inriktning både online och på plats. Vi kommer under vintern och våren att titta på flera alternativ. Denna kurs arrangerades helt utan stöd från t.ex. NPB och finansierades av kursavgifterna.

Biprodukterna presenterades ur ett apiterapi perspektiv, dess nytta och användningsområde. Huvuddelen av tiden för varje biprodukt lades på skördetekniker och deltagarna fick ställa frågor i chatten under tiden. Deltagarna var mycket aktiva och frågorna besvarades efterhand och även i slutet av varje kursdag.

Kursinnehåll:

- Pollen och bibröd
- Bigift
- Honung och honungsdagg
- Propolis, bivax och biluft
- Drottningelé och drönarlarver

Första dagens summering gav några gyllene regler från Dr Stangaciu

- Skörda från starka friska samhällen och ta hand om skörden så fort som möjligt för minsta kontakt med solljus, syre, fukt och damm.
- Behålla biprodukterna i sin naturliga form så mycket som möjligt, processa ej.
- Ha bigården i så ren miljö som möjligt, långt bort från stora städer och vägar, gärna nära skogar.
- Alla produkterna är lättare att sätta mot verksamhetsområden ju mer monoflorala det är, med andra ord skatta ofta under säsongen för sorthonung och pollen.

*apilarnil = drönarlarver

Namnet kommer från API = från latinska namnet på bin + LAR = från larva + NIL från mannen Nicolae V. Iliesiu som upptäckte det.

Historien utspelade sig i Transylvanien i början av 1900-talet då Nicolae upptäckte att hans kycklingar växte sig mycket större och starkare än han sett tidigare. Varför, jo kycklingarna fick nu utskurna drönarkakor som foder vilket de inte fått tidigare.

När jag 1997 anställdes som bisjukdomskonsulent här i Sverige var det för att primärt arbeta med rådgivning om varroa och varroabekämpning. Arbete med övriga sjukdomar och parasiter samt inte minst bihälsa har också ingått i mina uppgifter, vilket efter några år innebar att tjänsten döptes om till bihälsokonsulent. Förutom lite statistik om behandling med oxalsyra och vinterförluster innehåller denna artikel några betraktelser samt en sammanfattning av de viktigaste råden och rekommendationerna som jag gett under årens lopp.

VARROABEKÄMPNING

Att åtgärder mot varroa måste vidtas för att bisamhällen inte ska dö av de virusinfektioner som utvecklas i samband med kvalsterangreppet är de flesta biodlare eniga om. Däremot har det i frågan om hur kvalstren ska bekämpas rått en del oenigheter, helt sedan de första fynden av varroa i Europa på 1970-talet. Det finns biodlare som anser att problemen med varroa ska lösas med hjälp av väldigt effektiva läkemedel, och det finns biodlare som anser att vi helt ska sluta att behandla mot kvalstren, för då kommer "naturen" själv att lösa problemet.

Enligt min uppfattning är varken det ena eller det andra en farbar väg. Att hela tiden bekämpa effektivt innebär att möjligheten att identifiera samhällen med en viss motståndskraft mot varroa går förlorad. Att tvärt sluta bekämpa kvalster skulle innebära stora förluster av bisamhällen, vilket bl.a. det så kallade Bond-projektet på södra Gotland visat (fem år efter att projektet påbörjades var det bara 8 av 150 bisamhällen kvar).

Jag anser att behandling ska göras lagom effektivt, dvs. så pass effektivt att endast de sämsta samhällen dör (eller tas bort när de visar tecken på dålig motståndskraft), men inte så effektivt att vi förlorar möjligheten att bedriva ett avelsarbete för motståndskraft mot varroa. Hur effektiv behandlingen behöver vara beror i mycket stor omfattning på invasionsstrycket av kvalster där man har sin biodling, dvs. hur många kvalster som sprids från bisamhällen/bigårdar med mycket kvalster till andra bigårdar/bisamhällen i området.

I områden där det är glest mellan bigårdarna kan varroa hållas i schack med färre åtgärder än vad som behövs i områden med många bigårdar som ligger nära varandra. Detta är viktigt att tänka på i diskussioner om behandlingsåtgärder och/eller motståndskraft mot varroa. Få kvalster i ett samhälle kan bero på motståndskraft, men kan också bero på ett lågt invasionsstryck.

Det grundkoncept avseende varroabekämpning som ingått i de rekommendationer jag har gett avseende bihälsa, och som jag vet många biodlare har använt/använder med bra resultat är följande: Bortskärning av täckt drönaryngel på våren/försommaren, uppskattning av angreppsgraden i slutet av juni/början av juli, behandling med myrsyra under första halvan av augusti om angreppsgraden är så hög att behandling behövs, och behandling med oxalsyra någon gång under perioden oktober – december, när bisamhällena är yngelfria (vilket kan bero på var i landet man befinner sig).

Detta koncept ger en lagom hög effektivitet; tillräckligt många bisamhällen överlever och de som dör är bisamhällen vars motståndskraft mot varroa är låg. Dessutom ger behandling med de organiska syrorna inga rester i vax eller honung om de används enligt anvisningarna. Ett avgörande moment i biodling med varroakvalster är att bekämpningsåtgärderna görs vid rätt tid på året och på rätt sätt, oavsett vilka medel eller metoder som väljas. Framförallt är det viktigt att kvalsternivån inte blir så hög att vinterbina skadas, eftersom friska vinterbin har stor betydelse för ett bisamhälles övervintringsförmåga.

Den långsiktiga lösningen på problemen med varroa är naturligtvis bin som är motståndskraftiga mot kvalstren. Men fram tills att vi alla har sådana, är det nödvändigt att vidta behandlingsåtgärder. Enligt min uppfattning är det ur bihälsosynpunkt dessutom viktigt att avelsarbetet för varroaresistenta/-toleranta bin är välplanerat och samordnat. Annars finns risk att de avelsframgångar som redan uppnåtts går förlorade och att invasionsstrycket, från bigårdar där "avel för varroaresistens" sker utan planering, ökar.

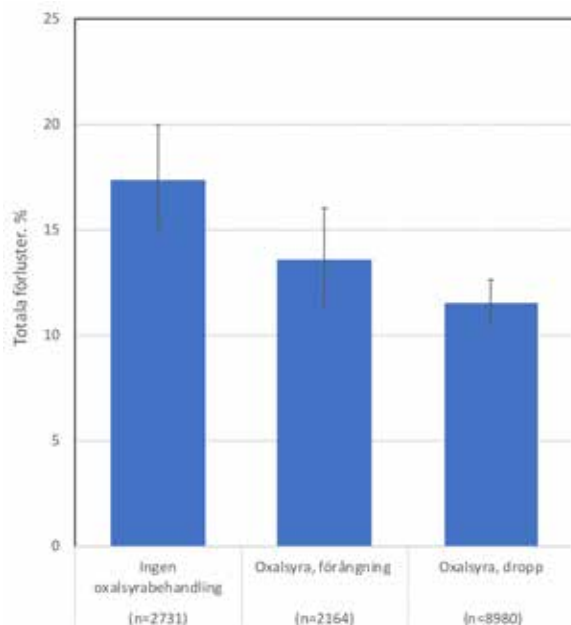
BEHANDLING MED OXALSYRA OCH VINTERFÖRLUSTER

Genom enkäten om övervintringen 2019–2020 kom det in svar från 1646 biodlare, 1212 (73,6 procent) av dessa behandlade sina bisamhällen med oxalsyra en eller flera gånger under perioden från och med april 2019 till och med mars 2020. Droppmetoden användes av 948 biodlare och behandling med en apparat för förångning gjordes av 274 biodlare. Av de 1212 som behandlade med oxalsyra under nämnda perioden använde 10 biodlare både den ena och den andra behandlingsformen (i totalt 135 bisamhällen).

De 1212 biodlare som behandlade med oxalsyra invintrade tillsammans 11 279 bisamhällen 2019, av dessa gick 12,3 procent förlorade (95% CI: 11,3–13,2). Av de 434 biodlare som inte behandlade med oxalsyra alls hade 75 sin biodling i ett område där varroa ännu inte hade påvisats 2019; bisamhällena hos dessa är inte inkluderade i beräkningarna här. Förlusterna i gruppen av bisamhällen som inte behandlades med oxalsyra (2731 bisamhällen) var 17,4 procent (95% CI: 15,0–20,0), se figur 1, som också visar hur stora förlusterna var i gruppen av bisamhällen som behandlades med droppmetoden respektive förångning.

Vilka andra behandlingar mot varroa som genomförts, har inte tagits med i beräkningarna. Det har inte heller andra faktorer som har betydelse för vinteröverlevnaden, utan det som här redovisas är endast

Hur få friska bisamhällen?

FIGUR 1 – De totala förlusterna (i procent) i följande tre grupper: bisamhällen som inte behandlats med oxalsyra, bisamhällen som behandlats med oxalsyra genom föräringning och bisamhällen där behandling med oxalsyra har gjorts med droppmetoden. Data från enkät om övervintringen 2019–2020. N anger antal bisamhällen i varje av de tre grupperna. De lodräta linjerna anger 95 % konfidensintervall. Bisamhällen (135 stycken) som behandlats med båda metoderna för applicering av oxalsyra är inte inkluderade. *Figur: Preben Kristiansen*

FIGUR 2 – Bild från min PowerPoint-presentation om att förebygga förluster och få friska bisamhällen. *Foto: Preben Kristiansen*

en jämförelse mellan 1) ingen behandling med oxalsyra, 2) behandling genom föräringning och 3) behandling med droppmetoden.

VINTERFÖRLUSTER

I Sverige som i de övriga nordeuropeiska länderna är vintern den period av året då bisamhällena löper störst risk att dö, och genom de olika undersökningar som gjorts de senaste 10–20 åren har vi fått mer kunskap om vilka faktorer som är viktiga för en bra vinteröverlevnad.

Jag har sedan några år tillbaka ofta hört biodlare säga något i den här stilen: "Mina bisamhällen dog under vintern, och det beror på alla de gifter som lantbrukarna sprider överallt." De undersökningar som gjorts angående orsakerna till vinterförlusterna ger inget stöd för sådana påståenden. Visserligen kan en del växtskyddsmedel påverka honungsbin negativt, men det är inte växtskyddsmedlen som är biodlarnas största problem, utan det är varroa som är den främsta orsaken till de ökade vinterförlusterna vi haft de senaste 15 åren. Detta är de flesta som har arbetet och arbetar med frågor kring bihälsa eniga om.

När ett bisamhälle har dött är det viktigt att försöka ta reda på orsakerna, annars kommer det vara svårt att veta hur förluster i fortsättningen ska förebyggas. I första hand bör fokus riktas på de faktorer som rör bisamhället och dess skötsel, och de frågor jag föreslår att man ställer är följande:

- vidtog jag tillräckligt effektiva åtgärder mot varroa och gjorde jag det i rätt tid, hade bisamhället en ung och vital drottning
- fanns det tillräckligt med yngel och bin
- hade bisamhället tillräckligt med foder
- och fanns det andra faktorer som jag som biodlare har kunnat påverka.

Om man genom svaren på dessa frågor inte kan utröna orsaken/ orsakerna till att ett bisamhälle har dött, då kan man gå vidare för att se om yttre faktorer (faktorer som man inte själv råar över) kan vara dödsorsaken. En förutsättning för att kunna utvecklas som biodlare är således, enligt min åsikt, att man i första hand fokuserar på de faktorer som man själv råar över, det vill säga val av bigård, bin och skötselmetoder.

HUR FÅ FRISKA BISAMHÄLLEN?

Utöver följande tre viktiga faktorer för att förebygga förluster: starka bisamhällen, friska vinterbin och tillräckligt med foder, har jag i de föredrag jag hållit genom åren visat bilden som syns i figur 2. Här några kommentarer till de punkter som anges där.

Bisamhällena ska ha tillgång till bra nektar- och pollenkällor under hela deras aktiva period, Kuporna ska vara skyddade mot vind och drag, och inte placeras i sänkor, på fuktiga ställen eller i full skugga.

För många bisamhällen i en bigård eller inom ett område kan leda till brist på näring, genom att pollen- och nektarkällorna inte räcker till dem alla. Det kan också leda till ökat förekomst och spridning av sjukdomar och parasiter. Hur många samhällen som är lämpligt att ha på samma plats går inte att säga exakt, utan det beror på ett antal faktorer, framförallt mängd och kvalitet av dragkällorna. Vad jag brukar säga är mellan 8 och 14 bisamhällen i en bigård, och max cirka 20.

Svärmning är honungsbinas sätt att föröka sig på samhällsnivå och svärmning ingår som en del i dess beteende att hålla sig friska. Att "härma" bisamhällenas svärmning genom att varje år bilda avläggare (konstsvärmar) från de bisamhällen som är tillräckligt starka bidrar till att få friskare bisamhällen.

Ett antal undersökningar visar att bisamhällen med unga drottningar (upp till 2 år) klarar övervintringen bättre än bisamhällen med äldre drottningar.

Gör endast de ingrepp och behandlingar som behövs och gör dem på rätt tidpunkt. Detta ger också färre störningar i yngelrummet.

Och vad störningar angår brukar jag säga något i den här stilen: "Plocka inte igenom bisamhället var nionde dag för att riva visceller, utan när du ser visceller i ett bisamhälle som är tillräckligt starkt, så gör en avläggare (konstsvärm). Tillämpning av drönaryngelbortskärning är en bra "svärmbarmeter" (och svärmdämpande), och det är mindre störande att ta bort en drönarram än att plocka igenom alla yngelramar i bisamhället.

Sjuka och svaga bisamhällen bör tas bort genom att avlivas. Svaga bisamhällen som inte visar på sjukdomssymptom kan förstärkas eller slås ihop med andra bisamhällen.

Naturligtvis är det viktigt att dessutom välja bin med bra egenskaper, som bland annat omfattar bin som är anpassade till din skötselmetod och till miljön och klimatet där du har din biodling och bin med så bra motståndskraft mot varroa som möjligt.

Tack!

Eftersom jag går i pension vid årsskiftet är detta den sista artikel i Gadden, som jag skriver som anställd bihälsokonsulent på Jordbruksverket. Jag vill därför passa på att tacka alla som jag under årens lopp har haft kontakt med och för det samarbete som jag haft med många av er. Som framgår av Gaddens intervju med mig har alla mötena jag haft med ni biodlare varit det absolut roligaste i mitt jobb.

// Preben

Medlemsenkät – Biodlarsäsongen 2020

Medlemsenkäten har genomförts i november för att samla aktuell information om biodlarsäsongen 2020, en helhetsbild av skörden under året i Sverige. Dessa uppgifter finns tillgängligt i andra länder och efterfrågas ofta av Biodlingsföretagarna som är branschförening för biodlingssektorn i Sverige. Frågan kan komma från organisationer som till exempel EPBA (European Professional Beekeeping Association), Jordbruksverket och EU eller LRF. Press och media inom lantbruk och livsmedel efterfrågar också information hur skörd och bland annat honungsmarknaden ser ut i Sverige.

Ett stort antal har svarat på enkäten, drygt 40% och det tackar vi för. En sammansställning av svaren presenteras här i Gadden nr 6.

4. SKÖRD 2020 - vad har du skördat?

Honung	129	98,5 %
Bipollen	18	13,7 %
Bibröd	8	6,1 %
Propolis	10	7,6 %
Vax	64	48,9 %
Bigift	0	0 %
Drottninggelé	1	0,8 %
Drömlarver	7	5,3 %
Annan...	2	1,5 %
Annan: avläggare		

1. PLATSEN – i vilken del av landet har du dina bigårdar?

Några plaster i norr från Skellefteå i Västerbotten till ett större antal kring Mälardalen, Värmland, Småland, Västergötland, Blekinge och Skåne i söder har rapporterats.

2. PLATSEN – landskap, miljö, hur ser det ut runt dina bigårdar?

Skogslandskap	88	67,2 %
Odlingslandskap	103	78,6 %
Trädgårdar / Park	41	31,3 %
Hed / Äng	36	27,5 %
Stadsmiljö	12	9,2 %
Annan...	2	1,5 %
Annan plats: skärgård		

3. PLATSEN – vilka är huvuddragen under säsongen?

Fruktträd	40	30,5 %
Skog	47	35,9 %
Ljung	41	31,3 %
Raps	64	48,9 %
Maskros	83	63,4 %
Hallon	84	64,1 %
Klöver	86	65,6 %
Lind	43	32,8 %
Honungsdagg	18	13,7 %
Honungsfacelia	5	3,8 %
Rallarros (mjölkört)	28	21,4 %
Annan...	7	5,3 %
Annan: åkerböna, brakved, trädgårdsblommor och vilda blommor		

5. SKÖRD 2020 – hur många gånger per säsong skördat du honung?

1 gång	16	12,2 %
2 gånger	51	38,9 %
3 gånger	40	30,5 %
4 gånger	14	10,7 %
5 gånger eller fler	10	7,6 %

6. SKÖRD 2020 – hur stor har din honungsskörd varit?

Totala skörden har varit från 50 kg till 37 ton och större delen runt 1–5 ton. Genomsnittsskörd per kupa från 10 kg upp till 72 kg varav de flesta kring 40 kg.

7. SKÖRD 2020 – hur stor har din skörd av övriga biprodukter varit?

Vax 5–800 kg, flest mellan 40–60kg
Pollen 10–35 kg
Bibröd 29–51 kg
Avläggare 30–45 st
Paketbin 70 kg

8. SKÖRD 2020 – baserat på hur många samhällen?

Upp till 49	62	47,3 %
50-149	41	31,3 %
150-299	10	7,6 %
300-499	0	0 %
500-999	3	2,3 %
1000 och över	2	1,5 %
Totalt antal bisamhällen?	13	9,9 %
Totalt 12–250 st		

9. SKÖRD 2020 – jämfört med 2019?

Sämre	44	33,6 %
Lika	37	28,2 %
Bättre	35	26,7 %
Kommentar	15	11,5 %

2019 sämsta skörden i mina 12 år. Bara lite sämre. Högre skörd - sämre snitt c:a 75%. Mycket sämre. Kall vår svårt att få igång samhällena blomning och väder ej i fas. Vädret påverkade illa. Ett tag såg bra ut om ca 50-60 kg per samhälle. Sen kall och regnväder. Bina var hemma. Mata yngel, åt upp indragen honung. Motsvarar ca 40 % av min normalskörd. Halverad.

10. SKÖRD 2020 – vad tror du har påverkat årets skörd?

Positiva kommentarer bra dragförhållanden för bl a ljung, varm höst fått en till ljungskörd, bra fram till juni,

Negativa kommentarer många om vädret med ovanligt kall vår, vädret varierade kalt-varmt vid fel tillfällen under tillväxt av samhällena, kall sommar, regnigt, torrt, bihälsa och varroa.
Drottningstatus

11. SÄSONG 2020 – produkter och tjänster?

Avelsmaterial	7	5,3 %
Drottningar	38	29,0 %
Avläggare/paketbin	43	32,8 %
Kurs/föreläsning	17	13,0 %
Förädlade produkter	12821,4	%
Pollinerings-tjänster	18	13,7 %
Apiterapi	2	1,5 %
Andra tjänster	9	6,9 %
Annan...	39	29,8 %

Uthyrning av bisamhällen. Vax. Inga andra. Ekosystemtjänster. Skötsel av bikupor Försäljning redskap. Har använt mina bin som "terapi bin". Honungshantering åt annan biodlare. Andelsbiodling. Inget av detta. Vi har bara sålt honung. Honung, vax, pollen Honung bulk. Tjänster inom bygg o lantbruk Mentortjänster.

12. SÄSONG 2020 – jämfört med 2019?

Sämre	38	29,0 %
Lika	54	41,2 %
Bättre	31	23,7 %
Annan...	8	6,1 %

13. SÄSONG 2020 – hur säljer du din skörd?

Upptappare / grossist	40	30,5 %
Återförsäljare / butik	83	63,4 %
Direkt till konsument	106	80,9 %
Export	6	4,6 %
Annan...	5	3,8 %

Annan: Marknader. Säljer på jobbet. 90% till upptappare/grossist.

14. SÄSONG 2020 - om du säljer direkt till konsument, genom vilka kanaler?

Marknader	35	26,7 %
REKO-ring	33	25,2 %
Webshop	13	9,9 %
Egen butik/ gårdsbutik	75	57,3 %
Annan...	41	31,3 %

Annan: Säljer hemma och till kunder som ringer och beställer. Många invandrare köper mycket honung och delar med sig i släkten och åt vänner och bekanta. Liten försäljning till vänner och arbetskamrater. ICA, Coop. Facebook. Ej aktuellt. Sål till företag och deras kunder. Arbetsplatser. Åker runt i sommarstugor och säljer nyslungad honung på sommaren. Kollegor på jobbet, granner i trakten, via Facebook (ej rekoring). Via butiker i lokalområdet, Facebook. Gamla kunder. Mun till mun. Vänner och bekanta. Har ingen direktförsäljning levererar allt till butiker. Trogna stamkunder. Gårdsbutik o direktförsäljning.

Fler kakor /kg

Kontakt

beefuture.se

0762-331036

Få DITT vax valsat från dina egna ramar

Fullt utrustat renseri

Anlita oss ÅRET RUNT

Valberedningen

– startar nu sonderingen av kandidater till val inför nästa årsmöte. Vi söker dig som vill bidra själv eller har tips om någon annan som vore lämplig i föreningsarbetet.

För en väl fungerande förening behövs en bredd av medlemmar som är engagerade. Att vara en del av BF:s styrelse ger dig stor möjlighet att påverka och ett värdefullt kontaktnät inom branschen.

Välkommen att kontakta BF:s valberedning!

Katja Göller katja@bi-snack.se

Lars Rosenquist lars.g.e.r.c@gmail.com

Yngve Kihlberg yngve@agrobi.se

Av Biodlare För Biodlare!

Vi tackar gamla och nya kunder för detta år och önskar er hjärtligt välkomna 2021.

Hoppas vi ni alla mår bra och håller sig friska, tillsammans ska vi detta virus en gång för alla piska.

När julstakarna nu plockas fram och vi julklapparna börjar planera, ska vi snart vår julkalender för er presentera.

Fylld med både mjuka och hårda paket, att ge till dig själv eller den bästa du vet.

Njut av en nybakad lussekatt, medan du beställer från oss med vinterrabatt.

(Vinterrabatt på alla delar i Nacka-kupan. 10% från 1 december till 28/2. Leverans senast 31/3)

god jul

LP:s Biodling AB

Telefon: 0533-631 11

• Service • Kvalitet • Kunskap • Omtanke

Det lönar sig att vara medlem

FÖRMÅNERNAS BETALAR MEDLEMSAVGIFTEN Årsavgiften för medlemskapet är 1,581 kr inklusive moms. Hela eller delar av denna avgift kan tjänas in under ett år genom att utnyttja delar av de olika rabatter som medlemskapet medför. Några rakneexempel: 40 % på den årliga avgiften för Svenskt Sigill. Om du har upp till 50 samhällen är den årliga systemavgiften 800 kr och 40 % rabatt ger 320 kr. Med fler samhällen är besparingen större.

Genom LRF har du flera fina rabatter. Agrolkortet ger genomsnittliga rabatter per liter på ca 50 öre för diesel och ca 30 öre för bensin. Om du kör 1000 mil per år och då tankar 600 liter diesel ger det 300 kr i rabatt. 12 % hos Granngården. Om du köper något för 500 kr ger det 60 kr i rabatt.

Dessa rakneexempel ger sammantaget 680 kr vilket motsvarar nästan halva årsavgiften. Om du dessutom utnyttjar rabatterna hos olika byggkedjor kan du snabbt spara ännu mer pengar. Går du i tankarna att köpa en ny bil är det värt att titta på de rabatter som erbjuds genom LRF samköp och då handlar det om tusenlappar i besparing.

➔ **Så här blir du medlem i Biodlingsföretagarna**

Medlemsavgiften 2021 utgörs av två delar, varav 50 SEK är momsfri medlemsavgift och 1,225 SEK exkl. moms är serviceavgift. Medlemserviceavgift, totalt 1,581 SEK, insättes på Bank giro: 5276-8587. Ange namn, adress samt "Medlemskap".

EAN-koder

Som medlem får du 10 unika EAN-koder. Du betalar 300 kr + moms i registreringsavgift per 10 koder. Årsavgiften betalar Biodlingsföretagarna.

Från Sverige

Märkningen "Från Sverige" är en ursprungsmärkning som garanterar att produkten är odlad, född och uppfödd, förädlad, förpackad och kontrollerad i Sverige. Registreringsavgift 300 kr + moms. Årsavgiften betalas av Biodlingsföretagarna och värdet av detta är 3 000 kr per år för den enskilde medlemmen.

www.fransverige.se

Thomas Apiculture

Som medlem i Biodlingsföretagarna har du rabatt hos den franska redskapshandlaren Thomas Apiculture. Specifik prislista på maskinutrustning för medlemmar i Biodlingsföretagarna. www.thomas-apiculture.com

Svenskt Sigill

Märkningen "Svenskt Sigill" visar att produkten kommer från en odlare eller djuruppfödare som är certifierad enligt IP-standardens Sigillnivå. Certifieringen innebär att de har uppfyllt extra produktionsmervärden inom områdena livsmedelssäkerhet, djuromsorg och minskad miljöpåverkan. Årsavgiften finns i tre nivåer beroende på biodlingens storlek; 800, 1 400 eller 2 550 kr + moms. Som medlem i Biodlingsföretagarna får du 40 % rabatt på årsavgiften. www.sigill.se

Agrolkortet

Agrolkortet – ett kort för allt – eller bara för drivmedel. Med Agrolkortet från Lantmännen Finans kan du tanka på de flesta "bensinstationer" och få rabatt mellan 20–60 öre/liter beroende på vilket drivmedel och företag du tankar på. Det är ett Mastercardkort som gäller på 40 miljoner köpställen. När du betalar med Agrolkortet ingår också ett förstärkt försäkringskydd för hemmet, resor och bilen. Du är t. ex. skyddad mot borttappad nyckel och feltankat bränsle. www.agrolkortet.se

LRF Samköp

Ahl Sell

Rabatt på hela det omfattande sortimentet inom industriförnödenheter som VVS, el, bygg, verktyg, maskiner, kyl, personlig skyddsutrustning och arbetskläder.

AJ Produkter

Inredning för kontor, lager och verkstad med allt du behöver för en väl fungerande arbetsplats. Du får 22 % rabatt på hela sortimentet och 60 dagars betalningsvillkor.

Beijer Byggmateriäl

Rabatterade nettopriser på mer än 3 000 högfrekventa artiklar, och 10 % rabatt på övriga produkter.

Bondens El

LRF Samköps eget elavtal har ett av marknadens lägsta elpriser. Rörligt avtal med en månads uppsägning, inga dolda avgifter.

GRANNGÅRDEN

FTARI 1980

Granngården

12 % på det breda utbudet för djurägare, trädgårdsfixare och lantbrukare – allt för det Jordnära livet!

IKEA

Unikt avtalspris på hela sortimentet hos IKEA, även IKEA FAMILY erbjudanden, rea och kampanjer.

SJ

Du får rabatt på alla avgångar genom LRF Samköps avtal.

Staples

Rabatterade nettopriser på kontorsmaterial och städmaterial, mjukpapper, glödlampor, batterier, köksutrustning, emballage, toner och allt annat du kan behöva på kontoret.

Swedol / Grolls / Nima

Du får 15 % rabatt på hela sortimentet av fordonstillbehör, maskiner, hydraulik, elartiklar, lyft & last, verktyg och arbetskläder.

Hotell

Rabatt på boende och konferens hos Best Western, First Hotels, Elite Hotels, Nordic Choice Hotels och Scandic.

Bilar

Rabatt på Alfa Romeo, Audi, BMW, Citroën, DS, Fiat, Ford, Hyundai, Isuzu, Jeep, Kia, Lexus, Mercedes, Mini, Mitsubishi, Nissan, Opel, Peugeot, Renault, Seat, Skoda, Subaru, Toyota, Volkswagen och Volvo.

Alla rabatter och aktuell information hittar du på www.lrf.samkop.se

Har du frågor om medlemsförmånerna kontakta Staffan Tegebäck staffan@tegeback.se

Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Samtliga publiceras på vår hemsida digitalt. Biodlingsföretagarnas medlemmar erhåller Gadden som medlemsförmån.

Redaktör

Monica Swälas
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Helena Ring Johansson
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Redaktionellt material

kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Art director

Marie Backman

Var med och skriv i Gadden

Gadden ska spegla verksamheten hos våra medlemmar. Honorar är 500 SEK + moms per publicerad sida.

Biodlingsföretagarna förbehåller sig rätten till publicerat material om ej annat överenskommit.

Annonsprislista Gadden

Storlek	Gadden	Helår (6 nr)
Helsida (215 x 280 + 3 mm)	3 900:-	22 000:-*
Baksida (215 x 265 + 3 mm)	4 300:-	24 000:-*
1/2 liggande (187 x 123 mm)	2 800:-	15 400:-*
1/2 stående (91 x 251 mm)	2 800:-	15 400:-*
1/4 liggande (187 x 60 mm)	1 500:-	8 500:-
1/4 stående (91 x 123 mm)	1 500:-	8 500:-
1/8 liggande (91 x 60 mm)	850:-	4 800:-
Radannonser (max 100 tecken)	250:-	

Banner hemsida

Storlek	Månad	Helår
500 x 200 px	500:-	4 500:-

För att boka annons kontakta

Staffan Tegebäck
Mandolina AB, Fjällveden Morpartorpet
611 91 Nyköping
Tel: 0708 95 22 50
mandolina@tegeback.se

Medlemmar annonserar gratis med radannonser under köp/sälj på www.biodlingsforetagarna.se/forum

Skicka e-post till:
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Välkommen med din annons!

Datum Gadden 2021

Nummer	Material	Utgivningsdag
Gadden nr 1	21-01-25	21-02-10
Gadden nr 2	21-03-11	21-03-30
Gadden nr 3	21-05-17	21-06-01
Gadden nr 4	21-08-02	21-08-23
Gadden nr 5	21-09-27	21-10-12
Gadden nr 6	21-11-22	21-12-06

Viktigt när du skickar material

• Annonser skickas som tryckoptimerad pdf

• Radannonser (max 100 tecken) och kortare nyheter utan bilder skickas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

• Kontakta gärna oss om din idé innan du börjar skriva. Artiklar skickas i Word (.doc). Ange tydligt vad som är rubrik, mellanrubriker och brödtext. Numrera bildtexter och tillhörande bilder. För insänt ej beställt material ansvarar ej.

• Bilder skickas i originalfil som .jpg, i 300 dpi upplösning. Numrera och döp bilderna med artikelns /avsändarens namn.

• Använd gärna Dropbox, OneDrive, Spreed, WeTransfer eller liknande tjänst om bildfiler på totalt över 10 Mb skickas. Packa filerna i en mapp med artikelns namn om du skickar flera filer.

Omslagsbild

Foto: dreamstime.com

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög, 2020
ISSN: 1100-6951

Artiklar och framförda åsikter representerar inte nödvändigtvis föreningens officiella ståndpunkt.

För icke signerat material och bilder svarar redaktören. Gadden får gärna citeras om källan anges.

Copyright © Biodlingsföretagarna

Biodlingsföretagarna är en ideell branschförening vars syfte är att utveckla svensk yrkesbiodling. Vi utbildar, påverkar myndigheter, ordnar konferenser och studieresor. Välkommen att bli medlem. Hos oss kan din biodling utvecklas.

Biodlingsföretagarna

Ordförande

Helena Ring Johansson
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Vice ordförande

Ingmar Germundsson
ingmar.germundsson@biodlingsforetagarna.se

Kassör

Staffan Tegebäck
staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Sekreterare

Mats Olofsson
mats.olofsson@biodlingsforetagarna.se

Ledamot

Wilhelm Ydrestål
wilhelm.ydrestal@biodlingsforetagarna.se

Marie Backman

marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Thomas Dahl

thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se

Suppleant

Fredrik Sjöberg
fredrik.sjoberg@biodlingsforetagarna.se

Mikael Sundström

mikael.sundstrom@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning

Utrustning, byggplaner m.m. görs på forumet.
radgivning@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning yrkesbiodling

Björn Jacobsson
0706 669 369

Bihälsa

Preben Kristiansen
preben.kristiansen@jordbruksverket.se

Honung

Alf Andersson
blakintens.bigardar@telia.com

Studieresor

Thomas Dahl
thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se

Staffan Tegebäck

staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Revisor

Monica Larsson
monica@honungsgarden.com

Håkan Nilsson

hakan@godhonung.se

Revisorsuppleant

Gabriel Örbrink
info@nykopingshonung.se

Valberedningen

Yngve Kihlberg, sammankallande
yngve@agrobi.se

Katja Göller

katja.honung@gmail.com

Lars Rosenquist

lars.g.e.r.c@gmail.com

BIODLINGSFÖRETAGARNA – det här är vår förening och mission

Biodlingsföretagarna är en branschorganisation och representerar den svenska biodlarnärningen. Vi arbetar för medlemmarnas möjligheter att driva bärkraftiga företag inom biodling och aktuella frågor inom biodlarnärningen. Vi arbetar för att upprätta samarbeten inom politiken, med myndigheter samt med organisationer. Det frågor och områden som varit aktuella under senare tid berör honungsfusk, biregister, pollinering, utbildning, export, information och bihälsa.

Vi hoppas att du som medlem trivs i föreningen, och har stor nytta och glädje av det nätverk som vi, alla medlemmar, bildar. Vi vill att utbytet ska vara både socialt, och rent företagssmässigt. Några exempel på på detta arbete är After-skörd, träffar där medlemmar kan utbyta erfarenheter och få nya kunskaper. Biodlarkonferensen – i samband med årsmötet har vi en konferens, som brukar vara mycket uppskattad, med föreläsare både från Sverige och andra länder. Utbildningar – både inom biodling och företagande har vi ett antal kurser årligen.

Gadden, vår medlemstidning, sprider kunskap, nyheter och information till medlemmarna, där skrivs om allt från praktiska metoder att driva yrkesbiodling, till information från styrelsen och olika myndigheter. Gadden skickas ut i sex nummer per år. Vi sprider även information genom mail / nyhetsbrev, och via biodlingsföretagarnas facebooksidan.

Medlemmarna kan påverka arbetet i Biodlingsföretagarna genom att vara delaktiga i styrelsearbete, valberedningen, driva frågor genom motioner (som ska lämnas in i tid enligt föreningens stadgar till Årsmötet), vara aktiv i branschorganisationen genom de aktiviteter som genomförs eller genom att driva frågor i medlemsforumet och facebook sidan.

FLASKOR & BURKAR

SNABBT, LÄTT OCH KOMPLETT

Vi levererar inte bara de vanliga honungsburkarna.

Vi levererar även mängder av burkar som **sticker ut**.

Att vi sedan kan **skicka** dem till er **inom 48h**
direkt från vårt lager med marknadens

bästa priser.

Det tycker vi är väldigt bra!

212ml burk med
högt deep lock
ca 250gr honung

Art: B6-212

225ml burk med
högt deep lock
ca 250gr honung

Art: B6-225

530ml burk med
82mm lock
700gr honung

Art: HON-700

405ml burk med
82mm lock
500gr honung

Art: HON-500

www.flaskorburkar.se - order@flaskorburkar.se - 0413-557799